Proiect

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____

Cu privire la identificarea furnizorilor de servicii (în contextul prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică)

În temeiul art. 4 alin. (2) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 151-153), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1) Lista sectoarelor și subsectoarelor critice, a tipurilor și categoriilor de furnizori de servicii, conform anexei nr. 1;

2) Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii, conform anexei nr. 2;

3) Regulamentul privind modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii, conform anexei nr. 3.

2. Ministerele, alte autorități administrative centrale responsabile de realizarea politicii de stat în sectoarele și subsectoarele critice, stabilite în anexa nr. 1, Cancelaria de Stat, precum și structurile organizaționale din sfera lor de competență:

1) vor acorda suport Agenției pentru Securitatea Cibernetică în procesul de identificare a furnizorilor de servicii;

2) vor prezenta, la solicitare în termenii stabiliți de prezenta hotărâre, informațiile care vizează modificarea datelor de evidență a furnizorii de servicii.

3. Ministerele, alte autorități administrative centrale, Cancelaria de Stat, în cooperare cu autoritățile de reglementare, inclusiv în baza evaluării riscurilor în sectoarele și/sau subsectoarele de care sunt responsabile, vor prezenta în caz de necesitate, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării propuneri de completare a Listei sectoarelor și subsectoarelor critice și a tipurilor și categoriilor de furnizori de servicii, prevăzută în anexa nr. 1 la prezenta hotărâre și a Listei serviciilor esențiale prevăzută în anexa nr. 1 la Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii, prevăzut în anexa nr. 2.

4. Agenția pentru Securitate Cibernetică;

1) va implementa soluții tehnico-tehnologice în procesul de identificare și evidență a furnizorilor de servicii, inclusiv întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii;

2) va aproba ghiduri și orientări metodologice pentru persoanele juridice de drept public și privat implicate sau vizate de procesul de identificare.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025.

PRIM-MINISTRU **Dorin RECEAN**

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării **Dumitru ALAIBA**

Ministrul finanțelor **Victoria BELOUS**

Anexa nr. 1
la Hotărârea Guvernului
nr.____/_____

LISTA
sectoarelor și subsectoarelor critice, a tipurilor și categoriilor de furnizori de servicii

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
I. SECTOARE CU O IMPORTANȚĂ CRITICĂ RIDICATĂ			
1. Energetică	a) Energie electrică	**1) furnizorul central de energie electrică**, astfel cum este definit la art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;	**Esențial,** indiferent de dimensiune
		2) Furnizor, astfel cum este definit la articolul 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		3) Operator al sistemului de distribuție, astfel cum este definit la articolul 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;	
		4) Operator al sistemului de transport, astfel cum este definit la articolul 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;	
		5) Producător, astfel cum este definit la articolul 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;	
		6) Operator al pieței de energie electrică desemnat, astfel cum este definit la articolul 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;	
		7) participant la piața energiei electrice, astfel cum este definit la articolul 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, care furnizează serviciile de agregare, consum dispecerizabil sau stocare de energie, inclusiv **agregatorul**, astfel cum este definit în art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;	
		8) Operatorii unui punct de reîncărcare care sunt responsabili cu gestionarea și exploatarea unui punct de reîncărcare care furnizează un serviciu de reîncărcare utilizatorilor finali, inclusiv în numele și în contul unui furnizor de servicii de mobilitate;	

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
	b) încălzire centralizată și răcire centralizată	**1) Furnizorul**, astfel cum este definit la art. 5 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		2) Distribuitorul, astfel cum este definit la art. 5 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;	
	c) Piața produselor petroliere	**1) Transportatorii**, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		2) Importatorii, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere;	
		3) Entitatea Centrală de Stocare;	**Esențial,** indiferent de dimensiune
	d) Gaze naturale	**1) Furnizorii**, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu
		2) Operatori ai sistemului de distribuție, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;	
		3) Operatori ai sistemului de transport, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;	
		4) Operatori ai instalațiilor de stocare, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;	

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
		5) Operatorii de sistem de gaze naturale lichefiate (GNL);	prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		6) Întreprinderile de gaze naturale, astfel cum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;	
		7) Operatorii de instalație de rafinare și de tratare a gazelor naturale;	
	e) Hidrogen	**1) Operatorii de producție, stocare și transport de hidrogen;**	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
2. Transport	a) Transport aerian	**1) Transportatorii aerieni**, astfel cum sunt definiți la art. 3 din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		2) Operatorii aeroportuari, astfel cum sunt definiți la art.3 din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică;	
		3) Aeroporturile, astfel cum sunt definite de art. 3 din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică;	
		4) Persoanele juridice care gestionează și exploatează instalații auxiliare în cadrul aeroporturilor;	
		5) Agenții aeronautici, astfel cum sunt definiți la art. 5 din Codul aerian, adoptat prin Legea nr.301/2017, care furnizează servicii de control al traficului aerian (ATC), astfel cum acestea sunt definite de același articol;	

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
	b) Transport feroviar	**1) Administratorul infrastructurii**, astfel cum este definit la art. 2 din Codul transportului feroviar, aprobat prin Legea nr. 19/2022;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		2) Întreprinderile feroviare, astfel cum sunt definite la art. 2 din Codul transportului feroviar, aprobat prin Legea nr. 19/2022;	
		3) Operatorii unei infrastructuri de servicii, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Codul transportului feroviar, aprobat prin Legea nr. 19/2022;	
	c) Transport pe apă	**1) Persoanele juridice care efectuează transportul pasagerilor și/sau transportul încărcăturilor**, astfel cum aceste activități sunt reglementate de Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		2) Persoanele juridice care efectuează transportul maritim de mărfuri și pasageri, astfel cum aceste activități sunt reglementate de Codul navigației maritime comerciale, aprobat prin Legea nr. 599/1999;	
		3) Portul maritim, astfel cum acesta este definit la art. 77 alin. (1) din Codul navigației maritime comerciale, aprobat prin Legea nr. 599/1999	
		4) Administrațiile porturilor maritime, astfel cum acestea sunt definite la art. 80 alin. (1) din Codul navigației maritime comerciale, aprobat prin Legea nr. 599/1999;	
		5) Administrațiile portuare, astfel cum acestea sunt definite la art. 51 din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova;	
		6) Persoanele juridice care efectuează lucrări și gestionează și/sau exploatează echipamente în cadrul porturilor;	
		7) Persoanele juridice care operează servicii de trafic maritim (STM), astfel cum aceste servicii sunt definite la pct. 6 din Regulamentul privind stabilirea	

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
		Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 413/2021;	
	d) Transport rutier	**1) Persoanele juridice responsabile cu controlul gestionării traficului rutier;**	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		2) Operatorii de sisteme de transport inteligente;	
3. Sectorul bancar		**1) Băncile**, astfel cum sunt definite la art. 3 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
4. Infrastructuri ale pieței financiare		**1) Societățile de investiții,** astfel cum sunt definite la art. 6 din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, care exploatează un sistem multilateral de tranzacționare (MTF), astfel cum acesta este definit de același articol al legii menționate;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică
		2) Operatorii de piață, astfel cum sunt definiți la art. 6 din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital;	
		3) Contrapărțile centrale, astfel cu sunt definite la art. 3 din Legea nr. 183/2016 cu privire la caracterul	

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
		definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare;	**Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		4) Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, astfel cum acesta este definit de articolul 2 al Legii nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;	**Esențial,** indiferent de dimensiune
5. Sectorul sănătății		**1) Prestatorii de servicii medicale**, astfel cum aceștia sunt reglementați de art. 4 din Legea ocrotirii sănătății, nr. 411/1995;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		2) Întreprinderile și instituțiile farmaceutice, astfel cum acestea sunt definite la art. 3 din Legea nr.1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică, **care efectuează cercetări de elaborare a medicamentelor**, astfel cum acestea sunt definite la articolul 3 din Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente;	
		3) Întreprinderile și instituțiile farmaceutice care desfășoară activități de fabricare a produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice, menționate în secțiunea C, diviziunea 21 a CAEM-2;	
		4) Producătorii de dispozitive medicale și/sau de dispozitive medicale pentru diagnosticare in vitro, astfel cum acestea sunt definite de art. 2 din Legea nr. 102/2017 cu privire la dispozitivele medicale;	
6. Alimentare cu apă și canalizare		**1) Furnizorii de apă potabilă,** astfel cum aceasta este definită de art. 2 din Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile;	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu
		2) Operatorii, astfel cum sunt definiți la art. 4 din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare;	

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
			prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
7. Infrastructura digitală		**1) Furnizorii de servicii de înregistrare a numelor de domenii și furnizorii de servicii de sistem de nume de domenii (DNS),** cu excepția registratorului național al domeniului de nivel superior .md;	**Esențial,** indiferent de dimensiune
		2) Registratorul național al domeniului de nivel superior .md;	**Esențial,** indiferent de dimensiune
		3) Furnizorii unui punct de schimb de Internet (IXP– internet exchange point);	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		4) Furnizorii de servicii de cloud computing;	
		5) Furnizorii de servicii de centre de date;	
		6) Furnizorii de rețele de furnizare de conținut;	
		7) Prestatorii de servicii de încredere, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;	**Esențial,** dacă sunt prestatori de servicii de încredere calificați, indiferent de dimensiune
			Important, dacă sunt prestatori de servicii de încredere necalificați, indiferent de dimensiune
		8) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice, astfel cum acestea sunt definite la art. 2 din Legea comunicațiilor electronice, nr. 241/2007;	**Esențial,** dacă se califică ca întreprindere mijlocie potrivit criteriilor stabilite de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică
		9) Furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, astfel cum acestea sunt definite la art. 2 din Legea comunicațiilor electronice, nr. 241/2007;	

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
			Important, persoanele juridice de tipurile respective dacă nu se califică ca furnizor de servicii esențial
8. Gestionarea serviciilor TIC (business-to-business)		**Furnizorii de servicii gestionate;**	**Esențial,** dacă depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile mijlocii de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică, sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important,** dacă se clasifică ca întreprindere mijlocie în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii
		Furnizorii de servicii de securitate gestionate;	
II. ALTE SECTOARE DE IMPORTANȚĂ CRITICĂ			
9. Servicii poștale și de curierat		**1) Furnizorii de servicii poștale**, astfel cum sunt definiți la art. 2 din Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016;	
		2) Furnizorii de servicii de curierat, astfel cum acestea sunt definite de art. 2 Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016;	
10. Gestionarea deșeurilor		**1) Titularii autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor**, astfel cum aceasta este definită la art. 2 punctul 1) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, cu excepția întreprinderilor pentru care gestionarea deșeurilor nu reprezintă principala activitate economică;	
11. Fabricarea, producția și distribuția de substanțe chimice		**1) Producătorii și distribuitorii**, astfel cum sunt definiți la articolul 4 punctul 17) și, respectiv, punctul 7) din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice;	
12. Producția, prelucrarea și distribuția de alimente		**1) Întreprinderile din domeniul alimentar**, astfel cum sunt definite de art. 2 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, **care desfășoară activități în domeniul alimentar de distribuție angro și de producție și prelucrare industrială**;	**Esențial,** dacă este operator al unui obiectiv de infrastructură critică sau dacă a fost identificat ca furnizor de servicii în baza criteriilor stabilite de art. 3 alin. (2) literele

Sectorul	Subsectorul	Tipul furnizorului de servicii	Categoria furnizorului de servicii
13. Fabricare	a) Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	**1) Întreprinderile** care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate, secțiunea C diviziunea 26 din CAEM-2;	f) – g) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică **Important**, dacă se califică cel puțin ca întreprindere mijlocie potrivit criteriilor stabilite de Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii și nu intră în categoria furnizorilor de servicii esențiali
	b) Fabricarea echipamentelor electrice	**1) Întreprinderile** care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 27 din CAEM-2;	
	c) Fabricarea altor mașini și echipamente n.c.a.	**1) Întreprinderile** care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 28 din CAEM-2;	
	d) Fabricarea autovehiculelor, remorcilor și semiremorcilor	**1) Întreprinderile** care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 29 din CAEM-2;	
	e) Fabricarea altor echipamente de transport	**1) Întreprinderile** care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 30 din CAEM-2;	
14. Furnizori digitali		**Furnizorii de piețe online;**	
		Furnizorii de motoare de căutare online;	
		Furnizorii de platforme de servicii de socializare în rețea;	
15. Cercetare		**Organizațiile din domeniile cercetării și inovării,** astfel cum sunt definite la articolul 15 din Codul cu privire la știință și inovare, aprobat prin Legea nr. 259/2004.	

Anexa nr. 2 la
Hotărârea Guvernului nr. ___/____
din_____

REGULAMENT
cu privire la identificarea furnizorilor de servicii

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Regulamentul privind identificarea furnizorilor de servicii (în continuare - Regulament) stabilește procedura de identificare, inclusiv responsabilitățile persoanelor implicate și interacțiunea dintre acestea, modul, instrumentele și mecanismele de aplicare a condițiilor de eligibilitate a furnizorilor de servicii stabilite de Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.

2. În sensul prezentului Regulament sunt utilizate noțiunile și definițiile acestora prevăzute de art. 2 din Legea nr.48/2023 privind securitatea cibernetică, precum și următoarele noțiuni și definițiile acestora:

1) serviciu esențial - înseamnă un serviciu care este indispensabil pentru menținerea funcțiilor societale vitale, a activităților economice vitale, a sănătății și siguranței publice, sau a mediului;

2) ***punct de schimb de internet*** **(internet exchange point)** – o instalație de rețea care permite interconectarea a mai mult de două rețele autonome independente (sisteme autonome), în special în scopul facilitării schimbului de trafic de internet, care furnizează interconectare doar pentru sisteme autonome și care nu necesită trecerea printr-un al treilea sistem autonom a traficului de internet dintre orice pereche de sisteme autonome participante și nici nu modifică sau interacționează într-un alt mod cu acest trafic;

3) ***piață online*** – înseamnă un serviciu care utilizează software, inclusiv o pagină de internet sau o parte a unei pagini de internet sau o aplicație gestionată de către comerciant sau în numele acestuia, care le permite consumatorilor să încheie contracte la distanță cu alți comercianți sau consumatori;

4) ***serviciu digital*** – serviciu al societății informaționale, astfel cum este definit de Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale;

5) ***motor de căutare online*** – un serviciu digital care permite utilizatorilor să introducă interogări pentru a căuta, în principiu, în toate site-urile internet sau site-urile internet într-o anumită limbă pe baza unei interogări privind orice subiect sub forma unui cuvânt, a unei solicitări vocale, a unei fraze sau a unui alt element introdus și care revine cu rezultate în orice format în care se pot găsi informații legate de conținutul căutat;

6) ***serviciu de cloud computing*** – un serviciu digital care permite administrarea la cerere și accesul amplu la distanță la un bazin redimensionabil și elastic de resurse informatice care pot fi puse în comun, inclusiv atunci când aceste resurse sunt distribuite în mai multe locații;

7) ***serviciu de centre de date*** – înseamnă un serviciu care cuprinde structuri sau grupuri de structuri dedicate găzduirii, interconectării și exploatării centralizate a tehnologiei informației și a echipamentelor de rețea care furnizează servicii de stocare, prelucrare și transport de date, împreună cu toate instalațiile și infrastructurile de distribuție a energiei electrice și de control al mediului;

8) ***rețea de furnizare de conținut*** – o rețea de servere distribuite geografic cu scopul de a asigura o disponibilitate ridicată, accesibilitate sau furnizare rapidă de conținut digital și servicii către utilizatorii de internet în numele furnizorilor de conținut și de servicii;

9) ***platformă de servicii de socializare în rețea*** – o platformă care le permite utilizatorilor finali să se conecteze, să partajeze, să descopere și să comunice între ei prin intermediul mai multor dispozitive, în special prin chat, postări, materiale video și recomandări;

10) ***furnizor de servicii gestionate*** – o entitate care furnizează servicii legate de instalarea, gestionarea, funcționarea sau întreținerea produselor, rețelelor, infrastructurii, aplicațiilor de tehnologie a informației și comunicațiilor (TIC) sau a oricăror alte rețele și sisteme informatice, prin intermediul asistenței sau al administrării active efectuate fie la sediul clienților, fie la distanță;

11) ***furnizor de servicii de securitate gestionate*** – un furnizor de servicii gestionate care efectuează sau furnizează asistență pentru activități legate de gestionarea riscurilor în materie de securitate cibernetică;

12) ***sisteme de transport inteligente*** - sisteme în cadrul cărora se aplică tehnologii ale informației și comunicațiilor în domeniul transportului rutier, inclusiv infrastructură, vehicule și utilizatori, în gestionarea traficului și gestionarea mobilității, precum și pentru interfețe cu alte moduri de transport;

3. Procesul de identificare se bazează pe următoarele principii:

a) **continuitate** – care presupune că Agenția pentru Securitate Cibernetică exercită funcția de identificare și evidență a furnizorilor de servicii în mod continuu și permanent, asigurând verificarea și menținerea în stare de actualitate permanentă a datelor și informațiilor referitoare la furnizorul respectiv de servicii;

b) **consistență** (alternativ plenitudinii) – care presupune că Agenția pentru Securitate Cibernetică aplică o abordare atotcuprinzătoare a procesului de identificare, verificând eligibilitatea și asigurând evidența fiecărei persoanei juridice ca fiind furnizor

de servicii în baza tuturor condițiilor generale și criteriilor specifice de identificare stabilite de Legea nr. 48/2023 și prezentul regulament;

c) **evaluare sinergică a informațiilor oficiale și a datelor reale** – care înseamnă că în procesul de identificare Agenția utilizează date și informații autentice disponibile în cadrul sistemelor și resurselor informaționale de stat pe care le verifică, interacționând cu potențialii furnizori de servicii, dacă corespund datelor reale din teren.

d) **cooperare și colaborare** – care presupune că deși Agenția pentru securitate Cibernetică este unica autoritate publică responsabilă de identificarea furnizorilor de servicii, ministerele responsabile de realizarea politicii de stat în sectoarele și/sau subsectoarele critice, autoritățile de reglementare în aceste sectoare și subsectorare și alte autorități și instituții publice care dețin informații și date autentice trebuie să acorde la solicitare suportul necesar Agenției pentru Securitate Cibernetică. Agenția pentru Securitate Cibernetică colaborează la toate etapele procesului de identificare cu persoanele juridice care sunt potențiali furnizori de servicii.

Capitolul II. Procedura de identificare a furnizorilor de servicii

Secțiunea I-a. Prevederi generale

4. Agenția pentru Securitate Cibernetică (în continuare – Agenția) este autoritatea publică responsabilă de identificarea furnizorilor de servicii în conformitate cu prevederile Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (în continuare – Legea nr. 48/2023) și a prezentului Regulament.

5. În exercitarea funcțiilor de identificare și evidență a furnizorilor de servicii Agenția întocmește și menține în stare de actualitate Lista furnizorilor de servicii.

6. Persoanele juridice sunt desemnate în calitate de furnizor de servicii prin act administrativ emis de persoanele responsabile din cadrul Agenției.

7. În prealabil emiterii actului administrativ de desemnare în calitate de furnizor de servicii, Agenția remite persoanei juridice o notificare privind intenția de a o desemna în calitate de furnizor de servicii cu motivarea intenției de a adopta o astfel de decizie.

8. Persoana juridică poate să înainteze observații pe marginea notificării în termen de cel mult 15 de zile de la data recepționării notificării.

9. Agenția examinează observațiile persoanei juridice și, dacă constată că acestea sunt întemeiate, fie emite un act administrativ de încetare a procedurii de identificare, fie modifică actul administrativ de desemnare în calitate de furnizor de servicii în conformitate cu observațiile persoanei juridice. În ambele cazuri actele administrative corespunzătoare se emit în termen de 15 zile lucrătoare din data recepționării observațiilor persoanei juridice.

10. Actul administrativ de desemnare în calitate de furnizor de servicii poate fi contestat în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

11. Persoanele juridice de drept public obțin calitatea de furnizor de servicii prin efectul legii și sunt incluse în Lista furnizorilor de servicii în temeiul articolului 3 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 48/2023, din oficiu de către Agenție cu emiterea corespunzătoare a actului administrativ de desemnare în calitate de furnizor de servicii.

12. Autoritățile administrației publice locale sunt identificate de Agenție în calitate de furnizori de servicii importanți. Celelalte persoanele juridice de drept public sunt identificate în calitate de furnizori de servicii esențiali.

13. Persoanele juridice de drept privat se pot autoidentifica în conformitate cu prevederile Legii nr. 48/2023 și ale prezentei hotărâri și remite în acest sens o înștiințare în adresa Agenției.

14. Autoidentificarea realizată de persoana juridică de drept privat potrivit pct. 13 nu exclude obligația Agenției de a realiza procesul de identificare în privința persoanei juridice respective în conformitate cu procedurile prevăzute de prezentul Regulament.

15. În procesul de identificare Agenția stabilește dacă persoana juridică corespunde:

1) cumulativ următoarelor condiții generale:

a) este înregistrată în Republica Moldova;

b) își desfășoară activitatea și/sau furnizează servicii în cel puțin unul din sectoarele și/sau subsectoarele critice enumerate în anexa nr. 1 la prezenta hotărâre, și

c) este de cel puțin un tip enumerat în anexa nr. 1 la prezenta hotărâre;

2) și unuia dintre următoarele criterii specifice:

a) criteriul dimensiunii, stabilit de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 48/2023;

b) criteriul mențiunii exprese a tipului persoanei juridice sau tipului de serviciu prestat, stabilit de art. 3 alin. (2) literele a) – d) și h) din Legea nr. 48/2023;

c) criteriul unicității furnizorului serviciului esențial, stabilit de art. 3 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 48/2023;

d) criteriul perturbării serviciului, stabilit la art. 3 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 48/2023;

e) criteriul caracterului critic al persoanei juridice, stabilit la art. 3 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 48/2023.

16. În cadrul procesului de identificare, Agenția determină categoria furnizorului de servicii în conformitate cu anexa nr. 1 la prezenta hotărâre.

17. Agenția determină dacă persoana juridică corespunde condițiilor menționate la pct. 15 subpct. 1) litera a) în baza informațiilor din Registrul de stat al unităților de

drept, furnizată de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, în termen de 10 zile din data recepționării solicitării înaintate de Agenție.

18. Agenția determină dacă persoana juridică corespunde condițiilor stabilite la pct. 15 subpct. 1) literele b) și c), în baza informațiilor furnizate în termen de 10 zile din data recepționării solicitării înaintate de Agenție de către autoritățile publice, instituțiile publice și autoritățile de reglementare, responsabile de realizarea politicii de stat în sectoarele și/sau subsectoarele critice prevăzute în anexa nr. 1 la prezenta hotărâre, după cum urmează:

a) pentru sectoarele energetică și alimentare cu apă și canalizare - în baza informației furnizate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

b) pentru sectorul transporturi:

- ***subsectorul transport aerian*** – în baza informației furnizate de Autoritatea Aeronautică Civilă;
- ***subsectorul transport feroviar*** – în baza informației furnizate de Agenția Feroviară;
- ***subsectorul transport pe apă*** - în baza informației furnizate de Agenția Navală;
- ***subsectorul transport rutier*** - în baza informației furnizate de Agenția Națională Transport Auto și Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat al Drumurilor”;

c) pentru sectorul bancar – în baza informației furnizate de Banca Națională a Moldovei;

d) pentru sectorul infrastructuri ale pieței financiare - în baza informației furnizate de Comisia Națională a Pieței Financiare și de Banca Națională a Moldovei, conform competenței;

e) ***pentru sectorul sănătății și subsectorul fabricarea de dispozitive medicale și de dispozitive medicale pentru diagnostic in vitro*** al ***sectorului fabricare*** – în baza informației furnizate de Ministerul Sănătății și Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, conform competenței;

f) ***pentru sectoarele infrastructură digitală, sectorul gestionarea serviciilor de tehnologie a informației și comunicațiilor, sectorul comunicații poștale și sectorul furnizori digitali*** – în baza informației furnizate de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și de Biroul Național de Statistică, conform competenței;

g) ***pentru sectorul gestionarea deșeurilor*** – în baza informației privind titularii autorizațiilor de mediu furnizată de Agenția de Mediu;

h) ***pentru sectorul fabricarea, producția și distribuția de substanțe chimice*** – în baza informației furnizate de Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice și Biroul Național de Statistică, conform competenței;

i) ***pentru sectorul producția, prelucrarea și distribuția de alimente*** - în baza informației furnizate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

j) ***pentru sectorul fabricare, cu excepția subsectorului fabricarea de dispozitive medicale și de dispozitive medicale pentru diagnostic in vitro*** – în baza informației furnizate de Biroul Național de Statistică;

k) ***pentru sectorul cercetare*** – în baza informației furnizate de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.

19. În vederea verificării veridicității informațiilor prevăzute la pct. 15 subpct. 1) literele b) și c), prezentate în conformitate cu pct. 18, Agenția poate solicita Biroului Național de Statistică furnizarea informațiilor corespunzătoare din registrele statistice. În acest caz, Biroul Național de Statistică furnizează informațiile în termen de 10 zile din data recepționării solicitării înaintate de Agenție.

20. Atunci când este necesar, în procesul evaluării informațiilor recepționate, Agenția poate solicita prezentarea unor date și informații suplimentare acelorași autorități și instituții publice sau a unor date și informații altor autorități și instituții publice sau persoane juridice de drept privat, necesare pentru determinarea eligibilității persoanei juridice ca fiind furnizor de servicii.

21. Agenția în exercitarea funcției de evidență a furnizorilor de servicii și celei de menținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii evaluează corespunderea furnizorilor de servicii deja identificați și altor criterii specifice prevăzute la pct. 15 subpct. 2) decât criteriul specific în baza căruia persoana juridică a fost identificată în calitate de furnizor de servicii.

Secțiunea a II-a. Identificarea persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii în baza criteriului dimensiunii

22. Agenția identifică în calitate de furnizori de servicii conform criteriului dimensiunii persoanele juridice care corespund condițiilor generale stabilite la pct. 15 subpct. 1) și se califică drept întreprinderi mijlocii, potrivit clasificării prevăzute de art. 5 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sau depășesc aceste criterii.

23. Agenția determină dimensiunea persoanei juridice în baza informației din registrele statistice, furnizate de Biroul Național de Statistică în termen de 10 zile, din data recepționării solicitării Agenției.

Secțiunea a III-a. Identificarea persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii

în baza criteriului menţiunii exprese a tipului persoanei juridice sau tipului de serviciu furnizat

24. Furnizorii de reţele publice de comunicaţii electronice şi furnizorii de servicii de comunicaţii electronice accesibile publicului sunt identificaţi de către Agenţie, în temeiul art. 3 alin. (2) litera a) din Legea nr. 48/2023 şi incluşi în Lista furnizorilor de servicii în baza informaţiei din Registrul public al furnizorilor de reţele şi servicii de comunicaţii electronice, furnizate de către Agenţia Naţională pentru Reglementare în Comunicaţii Electronice şi Tehnologia Informaţiei în termen de 10 zile din data recepţionării solicitării înaintate de Agenţie.

25. Prestatorii de servicii de încredere, astfel cum aceştia sunt definiţi de Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică şi serviciile de încredere sunt identificaţi, în temeiul art. 3 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 48/2023, de către Agenţie şi incluşi în Lista furnizorilor de servicii în baza informaţiei din Registrul de evidenţă a prestatorilor de servicii de încredere, furnizată de Serviciul de Informaţii şi Securitate, în termen de 10 zile din data recepţionării solicitării înaintate de Agenţie.

26. Persoana juridică care exercită competenţa de Registrator naţional al domeniului de nivel superior .md este identificată de Agenţie în temeiul art. 3 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 48/2023, în calitate de furnizor de servicii şi inclusă în Lista furnizorilor de servicii în temeiul hotărârii Guvernului de desemnare a Registratorului naţional al domeniului de nivel superior .md, emisă în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (5) din Legea comunicaţiilor electronice, nr. 241/2007.

27. Persoanele juridice care furnizează servicii de înregistrare a numelor de domenii sunt identificate de Agenţie, în temeiul art. 3 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 48/2023, în baza informaţiei furnizate de persoana juridică care exercită funcţia de Registrator naţional al domeniului de nivel superior .md, în termen de 10 zile din data recepţionării solicitării înaintate de Agenţie.

28. Persoanele juridice care furnizează un serviciu, dependent de o reţea şi/sau de un sistem informatic şi de un obiectiv al infrastructurii critice, şi sunt potrivit cadrul normativ privind protecţia antiteroristă a infrastructurii critice operatori ai unei astfel de infrastructuri, sunt identificate de către Agenţie, în temeiul art. 3 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 48/2023, şi incluse în Lista furnizorilor de servicii în baza informaţiei din Nomenclatorul naţional al infrastructurii critice, furnizată de Serviciul de Informaţii şi Securitate, în termen de 30 zile din data recepţionării solicitării înaintate de Agenţie.

Secţiunea a IV-a. Identificarea persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii

în baza criteriului unicității prestatorului unui serviciu esențial

29. Agenția identifică în calitate de furnizori de servicii, în baza criteriului specific prevăzut la pct. 15 subpct. 2) lit. c), persoanele juridice de drept privat care corespund condițiilor generale stabilite la pct. 15 subpct. 1) și nu au fost identificate ca furnizor de servicii în baza criteriilor specifice prevăzute la pct. 15 subpct. 2) literele a) și b).

30. Pentru identificarea persoanelor juridice de drept privat în calitate de furnizori de servicii în baza criteriului specific prevăzut la pct. 15 subpct. 2) lit. c), Agenția determină dacă persoana juridică respectivă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) este singurul furnizor al unui serviciu pe teritoriul Republicii Moldova;

b) serviciul respectiv este inclus în Lista serviciilor esențiale, stabilită în anexa nr. 1 la prezentul Regulament.

31. Pentru determinarea condiției prevăzute la pct. 30 lit. a), Agenția stabilește cercul de persoane juridice și serviciile (genurile de activitate) ale căror singuri furnizori pe teritoriul Republicii Moldova sunt aceste persoane juridice în baza informațiilor din Registrul de stat al unităților de drept și din registrele statistice. Instituția publică „Agenția Servicii Publice" și Biroul Național de Statistică furnizează informația respectivă Agenției în termen de 10 zile din data recepționării solicitării.

32. Pentru determinarea condiției prevăzute la pct. 30 lit. b), Agenția determină care din serviciile determinate conform pct. 31 sunt incluse în Lista serviciilor esențiale, prevăzută în anexa nr. 1 la prezentul Regulament, identificând în calitate de furnizor de servicii persoana juridică care prestează acest serviciu.

Secțiunea V-a. Identificarea furnizorilor de servicii în baza criteriului perturbării serviciului esențial prestat de furnizorul de servicii

33. Agenția identifică în calitate de furnizori de servicii, în baza criteriului specific prevăzut la pct. 15 subpct. 2) lit. d), persoanele juridice de drept privat care corespund condițiilor generale stabilite la pct. 15 subpct. 1) și nu au fost identificate ca furnizor de servicii în baza criteriilor specifice prevăzute la pct. 15 subpct. 2) literele a) – c).

34. Pentru identificarea persoanelor juridice de drept privat în calitate de furnizori de servicii în baza criteriului specific prevăzut la pct. 15 subpct. 2) lit. d), Agenția determină dacă persoana juridică respectivă îndeplinește cel puțin una dintre următoarele condiții:

a) furnizează un serviciu dependent de o rețea și/sau de un sistem informatic perturbarea căruia ar putea avea un impact semnificativ asupra ordinii publice, a securității publice sau a sănătății publice, ori

b) furnizează un serviciu dependent de o rețea și/sau de un sistem informatic perturbarea căruia ar putea genera un risc sistemic semnificativ, în special pentru sectoarele în care o astfel de perturbare ar putea avea un impact transfrontalier.

35. Analizarea dependenței serviciului esențial de rețele și/sau sisteme informatice se efectuează în baza informației documentate prezentate de persoana juridică, inclusiv rapoartele disponibile de analiză a riscurilor, în baza informațiilor disponibile în resursele informaționale de stat, precum și în baza informațiilor colectate urmare a verificărilor faptice prin interacțiunea cu persoana juridică vizată. Persoanele juridice prezintă informațiile solicitate Agenției în termen de 10 zile din data recepționării solicitării.

36. Caracterul semnificativ al impactului și, corespunzător, al riscului sistemic care ar putea fi declanșat de perturbarea serviciului esențial să determină în baza indicatorilor corespunzători stabiliți pentru fiecare factor în anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

37. Pentru determinarea caracterului semnificativ al impactului și al riscului sistemic, Agenția solicită de la persoana juridică în privința căreia se realizează procesul de identificare informațiile privind indicatorii stabiliți în anexa nr. 2 la prezentul Regulament. Persoana juridică prezintă informațiile în termen de 10 zile din data recepționării solicitării Agenției. Formatul informațiilor solicitate se stabilește de Agenție pentru fiecare caz concret în limitele cadrului normativ.

38. În baza rezultatelor evaluării informațiilor recepționate, Agenția identifică persoana juridică în calitate de furnizor de servicii, dacă indicatorii respectivi sunt egali sau depășesc valorile de prag stabilite în punctele 1 și 2 din anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

Secțiunea a VI-a. Identificarea furnizorilor de servicii în baza criteriului caracterului critic al persoanei juridice

39. Agenția identifică în calitate de furnizori de servicii, în baza criteriului specific prevăzut la pct. 15 subpct. 2) lit. e), persoanele juridice de drept privat care corespund condițiilor generale stabilite la pct. 15 subpct. 1) și nu au fost identificate ca furnizor de servicii în baza criteriilor specifice prevăzute la pct. 15 subpct. 2) literele a) – d).

40. Agenția determină importanța persoanei juridice de drept privat la nivel național sau regional pentru sectorul ori tipul de servicii respective sau pentru alte sectoare interdependente, în baza indicatorilor stabiliți la pct. 3 din anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

41. Pentru determinarea importanței persoanei juridice, Agenția solicită de la persoana juridică în privința căreia se realizează procesul de identificare informațiile privind indicatorii stabiliți la pct. 3 din anexa nr. 2 la prezentul Regulament. Persoana juridică prezintă informațiile în termen de 10 zile din data recepționării solicitării Agenției. Formatul informațiilor solicitate se stabilește de Agenție pentru fiecare caz concret în limitele cadrului normativ.

42. În procesul de evaluare a informațiilor recepționate, Agenția identifică persoana juridică în calitate de furnizor de servicii, dacă indicatorii respectivi sunt egali sau depășesc valorile de prag stabilite la pct. 3 din anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

Capitolul III. Modificarea datelor de evidență a furnizorului de servicii

43. Furnizorii de servicii sunt obligați să notifice Agenția despre orice modificare a datelor și informațiilor care au stat la baza identificării în calitate de furnizor de servicii în termen de 14 zile din data survenirii modificărilor.

44. Agenția asigură operarea modificărilor corespunzătoare din oficiu dacă datele și/sau informațiile despre modificare sunt disponibile în resursele informaționale de stat.

45. Agenția verifică conformitatea datelor referitoare la furnizorii de servicii ori de câte ori este necesar însă nu mai rar de o dată la doi ani.

Capitolul IV. Încetarea calității de furnizor de servicii

46. Calitatea de furnizor de servicii încetează în cazul în care persoana juridică nu mai corespunde condițiilor generale și nici unui criteriu specific, prevăzute la pct. 15.

47. Retragerea calității de furnizor de servicii și radierea din Lista furnizorilor de servicii se efectuează de către Agenție la sesizare, inclusiv a furnizorului de servicii vizat, sau din oficiu, prin emiterea unui act administrativ de încetare a calității de furnizor de servicii.

48. Până la emiterea actului administrativ de încetare a calității de furnizor de servicii și radierea acestuia din Lista furnizorilor de servicii, Agenția evaluează dacă persoana juridică în privința căreia urmează a fi emis actul administrativ, corespunde criteriilor specifice prevăzute la pct. 15 subpct. 2), altele decât criteriul specific în baza

căruia persoana juridică respectivă a fost identificată în calitate de furnizor de servicii și inclusă în Lista furnizorilor de servicii.

49. Persoanelor juridice de drept public li se retrage calitatea de furnizor de servicii și sunt radiate de la evidență din Lista furnizorilor de servicii în cazul încetării activității. Temei pentru radierea de la evidență îl constituie actul de dizolvare a persoanei juridice respective, emis de autoritatea publică competentă potrivit cadrului normativ.

Anexa nr. 1 la
Regulamentul cu privire la identificarea persoanelor juridice ca furnizori de servicii conform Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ___/____

LISTA
serviciilor esențiale corespunzătoare sectoarelor, subsectoarelor și tipurilor de furnizori de servicii prevăzute în anexa nr.1 la prezenta hotărâre de Guvern

I. SECTOARE CU O IMPORTANȚĂ CRITICĂ RIDICATĂ
1. SECTORUL ENERGETIC
a) Subsectorul energie electrică
1) Furnizare a energiei electrice *(furnizor de energie electrică)*
2) Exploatarea, întreținerea, modernizarea, inclusiv retehnologizarea și dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție *(operator al sistemului de distribuție)*
3) Exploatarea, întreținerea, modernizarea, inclusiv retehnologizarea și dezvoltarea rețelelor electrice de transport și a interconexiunilor *(operator al sistemului de transport)*
4) Producere a energiei electrice *(producătorul)*
5) Serviciul de operator al pieței de energie electrică desemnat *(operatorul pieței energiei electrice desemnat)*
6) Răspunsul la cerere al unui participant la piața energiei electrice *(participanții la piața energiei electrice);*
7) Agregare a producției de energie electrică *(participanții la piața energiei electrice)*;
8) Stocare de energie *(participanții la piața energiei electrice);*
9) Gestionarea și exploatarea unui punct de reîncărcare care furnizează un serviciu de reîncărcare utilizatorilor finali, inclusiv în numele și în contul unui furnizor de servicii de mobilitate *(operatorii unui punct de reîncărcare);*
b) Subsectorul încălzire centralizată și răcire centralizată
1) Furnizarea serviciilor de încălzire centralizată sau răcire centralizată *(operatorul de încălzire centralizată sau răcire centralizată)*
c) Subsectorul produse petroliere
1) Transportul produselor petroliere *(transportatorii);*
2) Importul produselor petroliere *(importatorii) ;*
3) Rafinarea și tratarea petrolului *(operatorii instalațiilor de rafinare și de tratare a petrolului);*
4) Depozitarea și păstrarea produselor petroliere *(importatorii, depozitarii și entitatea centrală de stocare);*
5) Gestionarea stocurilor petroliere, inclusiv a stocurilor de urgență și a stocurilor specifice de petrol *(entitatea centrală de stocare);*
d) Subsectorul gaze naturale
1) Furnizare a gazelor naturale *(furnizorii)*;
2) Distribuție a gazelor naturale *(operatori ai sistemului de distribuție)*;
3) Transport al gazelor naturale *(operatorii sistemului de transport)*;

4) Stocare a gazelor naturale *(operatori ai instalațiilor de stocare)*;
5) Exploatarea unui sistem de gaz natural lichefiat (GNL) *(operatorii sistemului GNL);*
6) Producerea gazelor naturale *(producătorii);*
7) Trading de gaze naturale *(traderii)*
8) Rafinarea și tratarea gazelor naturale *(operatorii de instalație de rafinare și de tratare a gazelor naturale);*
e) Subsectorul hidrogen
1) Producția de hidrogen *(operatorii producției de hidrogen);*
2) Stocarea hidrogenului *(operatorii stocării hidrogenului);*
3) Transportul hidrogenului *(operatorii transportului de hidrogen);*
2. SECTORUL TRANSPORT
a) Subsectorul transport aerian
1) Transportul aerian comercial de pasageri și/sau de mărfuri *(transportatorii aerieni)*
2) Exploatarea aerodromului și/sau aeroportului *(operatorii aeroportuari)*
3) Servicii de control al traficului aerian (ATC) *(agenții aeronautici)*
b) Subsectorul transport feroviar
1) Administrarea și întreținerea infrastructurii feroviare (*administratorul infrastructurii)*
2) Serviciile de transport feroviar de mărfuri și/sau de pasageri *(întreprinderile feroviare, inclusiv operatorii de serviciu public)*
3) Exploatarea, gestionarea și întreținerea infrastructurilor de servicii feroviare (operatorii infrastructurilor de servicii);
4) Exploatarea, gestionarea și întreținerea gestionării traficului feroviar, a sistemelor de control și comandă și de semnalizare, precum și a instalațiilor și a sistemelor de telecomunicații utilizate pentru control-comandă și semnalizare *(administratorii de infrastructură);*
c) Subsectorul transport pe apă
1) Serviciile de transport al pasagerilor și/sau încărcăturilor realizate în cadrul transportului naval intern *(persoanele juridice care efectuează transportul pasagerilor și/sau transportul încărcăturilor);*
2) Serviciile de transport maritim de mărfuri și serviciile de transport maritim de pasageri realizate în cadrul navigației maritime comerciale *(persoanele juridice care efectuează transportul maritim de mărfuri și pasageri);*
3) Exploatarea, gestionarea și întreținerea porturilor maritime și fluviale, precum și a construcțiilor, instalațiilor și echipamentelor amplasate pe teritoriul și în acvatoriul porturilor maritime și ale celor fluviale *(administrațiile porturilor maritime, administrațiile porturilor fluviale, persoanele juridice care efectuează lucrări și gestionează și/sau exploatează echipamente în cadrul porturilor);*
4) Serviciile de trafic maritim *(persoanele juridice care operează servicii de trafic maritim (STM);*
d) Subsectorul transport rutier
1) Controlul gestionării traficului rutier, inclusiv aspecte legate de serviciile de planificare, control și gestionare a rețelei rutiere, cu excepția gestionării traficului sau a operării sistemelor de transport inteligente (persoanele juridice responsabile cu controlul gestionării traficului rutier)
2) Serviciile furnizate cu utilizarea sistemelor de transport inteligente (sisteme în cadrul cărora se aplică tehnologii ale informației și comunicațiilor în domeniul transportului rutier, inclusiv

infrastructură, vehicule și utilizatori, în gestionarea traficului și gestionarea mobilității, precum și pentru interfețe cu alte moduri de transport) *(operatorii de sisteme de transport inteligente)*
3) Serviciile publice de transport rutier de persoane *(operatorii de transport rutier)*
3. SECTORUL BANCAR
1) Atragerea de depozite și de alte fonduri rambursabile *(băncile)*
2) Acordarea de credite *(băncile)*
4. SECTORUL INFRASTRUCTURI ALE PIEȚEI FINANCIARE
1) Administrarea și/sau exploatarea unei piețe reglementate *(operatorii de piață)*
2) exploatarea sistemelor multilaterale de tranzacționare (MTF) *(operatorii de sistem: societățile de investiții și operatorii de piață)*
3) operarea sistemelor de compensare *(contrapărțile centrale);*
5. SECTORUL SĂNĂTĂȚII
1) Prestarea serviciilor medicale *(prestatorii de servicii medicale)*
2) Cercetări în vederea elaborării de medicamente *(întreprinderile și instituțiile farmaceutice)*
3) Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice *(întreprinderile și instituțiile farmaceutice)*
4) Fabricarea de dispozitive medicale și/sau de dispozitive medicale pentru diagnostic in vitro *(producătorii de dispozitive medicale)*
5) Distribuirea de medicamente *(întreprinderile și instituțiile farmaceutice)*
6. SECTORUL ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE
1) Prestarea serviciilor publice de alimentare cu apă potabilă și de canalizare *(furnizorii de apă potabilă și operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare)*
7. SECTORUL INFRASTRUCTURA DIGITALĂ
1) Furnizarea și operarea serviciului de punct de schimb de Internet (IXP - internet exchange point) *(furnizorii de IXP);*
2) Furnizarea serviciilor sistemului de nume de domenii (DNS), cu excepția serviciilor legate de serverele pentru nume primare *(furnizorii de servicii DNS);*
3) Organizarea, administrarea și gestionarea domeniului de nivel superior .md (*registratorul național al domeniului de nivel superior .md*);
4) Furnizarea serviciilor de cloud computing *(furnizorii de servicii de cloud computing)*
5) Furnizarea serviciilor de centre de date *(furnizorii de servicii de centre de date)*
6) Furnizarea de rețele de furnizare de conținut *(furnizorii de rețele de furnizare de conținut)*
7) Prestarea serviciilor de încredere *(prestatorii de servicii de încredere)*
8) Furnizarea de rețele publice de comunicații electronice *(furnizorii de rețele publice de comunicații electronice);*
9) Furnizarea de servicii de comunicații electronice accesibile publicului *(furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului);*
8. SECTORUL GESTIONAREA SERVICIILOR TIC (BUSINESS-TO-BUSINESS)
1) Furnizarea de servicii gestionate în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor *(furnizorii de servicii gestionate);*
2) Furnizarea de servicii de securitate gestionate în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor *(furnizorii de servicii de securitate gestionate);*
II. ALTE SECTOARE DE IMPORTANȚĂ CRITICĂ
9. SECTORUL SERVICII POȘTALE ȘI DE CURIERAT
1) Furnizarea serviciilor poștale *(furnizorii de servicii poștale);*

2) Furnizarea serviciilor de curierat *(furnizorii de servicii de curierat);*
10. SECTORUL GESTIONAREA DEȘEURILOR
1) Furnizarea serviciilor de gestionare a deșeurilor *(titularii autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor);*
11. SECTORUL FABRICAREA, PRODUCȚIA ȘI DISTRIBUȚIA DE SUBSTANȚE CHIMICE
1) Producția și distribuția de substanțe chimice sau de amestecuri *(producătorii și distribuitorii);*
12. SECTORUL PRODUCȚIA, PRELUCRAREA ȘI DISTRIBUȚIA DE ALIMENTE
1) Producția și prelucrarea industrială a alimentelor *(întreprinderile din domeniul alimentar care își desfășoară activitatea exclusiv în domeniul logisticii și distribuției angro și al producției și prelucrării industriale la scară largă);*
2) Serviciile din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, inclusiv depozitarea și logistica *(întreprinderile din sectorul alimentar care își desfășoară activitatea exclusiv în domeniul logisticii și distribuției angro și al producției și prelucrării industriale la scară largă);*
3) Distribuția angro de produse alimentare *(întreprinderile din domeniul alimentar care își desfășoară activitatea exclusiv în domeniul logisticii și distribuției angro și al producției și prelucrării industriale la scară largă);*
13. SECTORUL FABRICARE
a) Subsectorul fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
1) Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice *(întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate, secțiunea C diviziunea 26 din CAEM-2);*
b) Subsectorul fabricarea echipamentelor electrice
1) Fabricarea echipamentelor electrice *(întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 27 din CAEM-2);*
c) Subsectorul fabricarea altor mașini și echipamente n.c.a.
1) Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente *(întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 28 din CAEM-2);*
d) Subsectorul fabricarea autovehiculelor, remorcilor și semiremorcilor
1) Fabricarea autovehiculelor, a remorcilor și semiremorcilor *(întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 29 din CAEM-2);*
e) Subsectorul fabricarea altor echipamente de transport
1) Fabricarea altor mijloace de transport *(întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile economice menționate în secțiunea C diviziunea 30 din CAEM-2);*
14. SECTORUL FURNIZORI DIGITALI
1) Furnizarea serviciilor de piață online *(furnizorii de piețe online);*
2) Furnizarea serviciilor de motor de căutare online *(furnizorii de motoare de căutare online);*
3) Furnizarea serviciilor de platformă de socializare în rețea *(furnizorii de platforme de servicii de socializare în rețea);*
15. SECTORUL CERCETARE
1) Activitatea de cercetare și inovare *(organizațiile din domeniile cercetării și inovării).*

Anexa nr. 2 la
Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ___/____

Valorile de prag și indicatorii necesari pentru determinarea impactului semnificativ și a riscului sistemic semnificativ în vederea aplicării criteriului perturbării serviciului esențial prevăzut de art. 3 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 48/2023, precum și pentru determinarea importanței persoanei juridice în vederea aplicării criteriului caracterului critic al furnizorului de servicii, prevăzut de art. 3 alin. (2) lit. g)

	Criteriile stabilite de art. 3 alin. (2) literele e)-g) din Legea nr. 48/2023		**Indicatori**	**Valoarea de prag specifică indicatorilor**
1.	Perturbarea serviciului ar putea avea un impact semnificativ asupra ordinii publice, a securității publice sau a sănătății publice	a)	Numărul de beneficiari ai serviciului esențial	**5000**
		b)	Numărul de gospodării care se bazează pe serviciul esențial	**2000**
		c)	Numărul de autorități publice, instituții publice și/sau persoane juridice de drept privat, care furnizează servicii autorităților sau instituțiilor publice, care se bazează pe serviciul esențial	**3**
2.	Perturbarea serviciului ar putea genera un risc sistemic semnificativ, în special pentru sectoarele în care o astfel de perturbare ar putea avea un impact transfrontalier	a)	Numărul de persoane juridice care, în prestarea serviciilor, se bazează pe serviciul esențial respectiv	**20**
		b)	Numărul de furnizori de servicii esențiale care se bazează în prestarea serviciilor lor pe serviciul esențial respectiv	**2**
		c)	Numărul de state străine în care este furnizat serviciul esențial	**1**
3.	Persoana juridică este critică din cauza importanței sale specifice la nivel național sau regional pentru sectorul ori tipul de servicii respective sau pentru alte sectoare interdependente	a)	Cota de piață a persoanei juridice	**5%**
		b)	Numărul de sectoare/subsectoare critice în care sunt prestate servicii care se bazează pe serviciul esențial furnizat de persoana juridică	**2**
		c)	Acoperirea geografică în furnizarea serviciului esențial	**Cel puțin o unitate administrativ-teritorială de nivelul II**
		d)	Numărul de unități administrativ-teritoriale în care persoana juridică furnizează servicii esențiale	**Cel puțin 3 unități administrativ-teritoriale de nivelul I**

Anexa nr. 3 la
Hotărârea Guvernului nr. ___/____
din _____

REGULAMENT
cu privire la modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Regulamentul cu privire la modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii (în continuare – Regulament) este elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică și stabilește conținutul, modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii, precum și de evidență a furnizorilor de servicii identificați în conformitate cu Regulamentul cu privire la identificarea persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii în conformitate cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică prevăzut la anexa nr. 2 a prezentei hotărâri.

2. Activitatea de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii (în continuare - Lista) se organizează în cadrul Agenției pentru Securitate Cibernetică (în continuare - Agenția).

3. Lista constituie resursa informațională de stat principală de evidență a furnizorilor de servicii și constituie sursa primară de informație oficială, prezumată veridică, privind calitatea unei persoane juridice de furnizor de servicii, astfel cum este acesta este definit de Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.

4. Pentru facilitarea procesului de asigurare a organizării și funcționării Listei, directorul Agenției:

a) poate implementa soluții de tehnologie a informației și de comunicații în conformitate cu prevederile cadrului normativ care reglementează modul de organizare și funcționare a sistemelor și resurselor informaționale ale statului;

b) poate aproba reguli, proceduri sau orientări metodologice interne privind modul de lucru cu informațiile conținute în Listă.

Capitolul II. Structura și conținutul Listei

5. Lista conține următoarele date și informații:

a) numărul de ordine și data înscrierii în listă, precum și data efectuării oricăror modificări și data radierii din Listă;

b) datele generale privind furnizorul de servicii: denumirea, forma de organizare juridică, adresa juridică, numărul de identificare de stat (IDNO), date de contact (telefon, email, fax), numele și prenumele administratorului, numele, prenumele, număr de telefon și email ale persoanei fizice, reprezentant al persoanei juridice, responsabile pentru relațiile și interacțiunea cu Agenția;

c) numărul și data actului administrativ de desemnare în calitate de furnizor de servicii a persoanei juridice;

d) sectorul și subsectorul critic în care furnizorul de servicii își desfășoară activitatea și/sau prestează servicii esențiale;

e) tipul furnizorului de servicii;

f) categoria furnizorului de servicii;

g) serviciile esențiale prestate de furnizorul de servicii;

h) rețelele și/sau sistemele informatice de care depinde prestarea serviciului esențial;

i) alte date și informații necesare exercitării de către Agenție a funcției de identificare și evidență a furnizorilor de servicii precum și a funcțiilor de supraveghere și control de stat;

j) temeiul juridico-normativ în baza căruia persoana juridică a fost desemnată în calitate de furnizor de servicii.

6. Lista se structurează și se compartimentează în funcție de sectoarele și subsectoarele critice, pe tipuri și categorii de furnizori de servicii și în funcție de categoria înscrierilor efectuate de Agenție.

7. Datele și informațiile în Listă sunt introduse de persoanele responsabile conform fișelor de post.

Capitolul III. Întocmirea Listei

8. În Listă sunt înscrise persoanele juridice de drept public și cele de drept privat care au fost identificate de către Agenție în conformitate cu procedura stabilită de Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii prevăzut la anexa nr. 2 a prezentei hotărâri.

9. Temei pentru includerea în Listă a persoanei juridice identificate ca furnizor de servicii îl constituie actul administrativ de desemnare în calitate de furnizor de servicii, emis de către persoanele responsabile din cadrul Agenției.

10. Informațiile și datele conținute în Listă constituie în ansamblul lor informație atribuită la secret de stat. Regimul informațiilor care au stat la baza desemnării persoanei juridice în calitate de furnizor de servicii este stabilit de cadrul normativ special care reglementează modul de prelucrare a informațiilor respective.

11. Accesul la informațiile și datele conținute în Listă se realizează în conformitate cu drepturile de acces acordate funcționarilor publici din cadrul Agenției de către conducerea Agenției în conformitate cu sarcinile și atribuțiile prevăzute în fișele de post ale funcționarilor publici respectivi.

Capitolul IV. Actualizarea Listei

12. Agenția actualizează Lista ori de câte ori este necesar, însă nu mai rar decât o dată la doi ani.

13. Agenția operează modificări în Listă la sesizare sau din oficiu atunci când constată anumite fapte obiective și/sau existența unor documente care reflectă o realitate diferită de cea conținută în informațiile și datele cuprinse în Listă.

14. Temei pentru înscrierea modificărilor în Listă îl constituie deciziile persoanelor responsabile din cadrul Agenției ce au ca obiect soluționarea unor chestiuni privind calitatea de furnizor de servicii a unei persoane juridice.

15. Furnizorii de servicii sunt obligați să informeze Agenția despre orice modificare a datelor sau informațiilor care au stat la baza emiterii actului de desemnare în calitate de furnizor de servicii în termen de cel mult 3 zile din data survenirii modificărilor.

Capitolul V. Radierea din Listă

16. Temei pentru radierea furnizorului de servicii din Listă îl constituie actul administrativ privind încetarea calității de furnizor de servicii, emis de persoanele responsabile din cadrul Agenției în condițiile Regulamentului cu privire la identificarea furnizorilor de servicii.

17. După radiere din Listă, informațiile cu privire la persoana juridică radiată se păstrează în evidență pasivă, inclusiv pentru utilizare în scopuri statistice.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre de Guvern „Cu privire la identificarea furnizorilor de servicii” (în contextul prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul proiectului „Asistență rapidă Republicii Moldova în domeniul securității cibernetice”, finanțat de Comisia Europeană și implementat de Academia de Guvernare Electronică din Estonia.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Art. 4 alin. (2) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică stabilește obligația Guvernului de a aproba lista sectoarelor și subsectoarelor critice și, corespunzător, a tipurilor și categoriilor de persoane juridice care prestează servicii în sectoarele și subsectoarele respective, de a stabili cadrul metodologic privind identificarea persoanelor juridice de drept public și a celor de drept privat ca fiind furnizori de servicii, precum și modul de întocmire, ținere și actualizare a listei furnizorilor de servicii.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
La momentul actual, Republica Moldova nu dispune de o protecție suficientă a sectorului public și sectorului privat împotriva incidentelor, riscurilor și amenințărilor legate de securitatea rețelelor și a sistemelor informatice. Această situație este determinată de mai multe cauze, printre care capacitățile insuficiente în cadrul autorităților în materie de securitate cibernetică, lipsa unor mecanisme normative, instituționale și operaționale privind cooperarea între sectorul public și sectorul privat. **Contextul determinat de documentele de politici** Conform Programului de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, unul dintre obiectivele fundamentale este prevenirea și combaterea amenințărilor hibride pe palierul securității cibernetice și informaționale. În acest context, una dintre prioritățile în domeniul asigurării securității statului este fortificarea structurilor responsabile pentru lupta împotriva amenințărilor hibride și asigurarea securității cibernetice în vederea sporirii nivelului de siguranță pentru oameni, instituțiile statului și pentru mediul privat. Conform Planului de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Guvernul urma să elaboreze și adopte Legea privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice, în conformitate cu Directiva UE privind securitatea rețelelor și a informației (NIS), în vederea stabilirii unui cadru eficient de securitate cibernetică, acțiune realizată prin adoptarea Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică. Strategia securității informaționale a Republicii Moldova pentru anii 2019-2024 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 257/2018 evidențiază problemele cele mai proeminente cum ar fi lipsa unui CERT național funcțional (Centrul de răspuns la incidente de securitate cibernetică), responsabil de prevenirea și răspunsul la incidente din domeniul securității cibernetice la scară largă la nivel național, lipsa unui sistem integrat de management al securității cibernetice. Strategia pentru Transformarea Digitală a Republicii Moldova delimitează un obiectiv separat pentru crearea și menținerea unui spațiu cibernetic sigur, care va contribui la adoptarea pe scară largă a tehnologiilor și la îmbunătățirea dezvoltării socio-economice a Republicii Moldova, astfel încât toți cetățenii să se bucure de avantajele unui spațiu digital sigur,

prietenos și rezilient *(Obiectivul general nr. 5. Crearea unui mediu digital accesibil, sigur și incluziv*).

Contextul determinat de cadrul normativ

În martie 2023, a fost adoptată Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, care stabilește cadrul normativ primar în domeniul securității cibernetice. Printre cele mai importante prevederi ale proiectului de lege se numără:

a) desemnarea unei autorități competente în domeniul securității cibernetice, care va exercita inclusiv funcția de punct unic de contact la nivel național și echipă de răspuns la incidente cibernetice la nivel național (CSIRT);

b) definirea cadrului general strategic și operațional de coordonare și cooperare dintre sectorul public și cel privat în domeniul securității cibernetice;

c) instituirea obligațiilor de asigurare a securității cibernetice atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat (managementul riscurilor și gestionarea crizelor și incidentelor cibernetice);

d) crearea și asigurarea funcționării adecvate a mecanismelor de cooperare eficiente la nivel național și internațional;

e) dezvoltarea unor capabilități înalte de reacție la incidentele și crizele de securitate cibernetică.

Potrivit art. 23 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, Guvernul urmează să asigure elaborarea și adoptarea actelor normative necesare punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi. Printre aceste acte se numără și cadrul normativ privind identificarea furnizorilor de servicii. Art. 4 alin. (2) stabilește în sarcina Guvernului aprobarea listei sectoarelor și subsectoarelor critice și, corespunzător, a tipurilor și categoriilor de persoane juridice care prestează servicii în sectoarele și subsectoarele respective, stabilirea cadrului metodologic privind identificarea persoanelor juridice de drept public și a celor de drept privat ca fiind furnizori de servicii, precum și a modului de întocmire, ținere și actualizare a listei furnizorilor de servicii.

Astfel, proiectul de hotărâre a Guvernului propus spre examinare cuprinde prevederi care odată aprobate vor asigura punerea corespunzătoare în aplicare a prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de act normativ are ca obiectiv să asigure executarea prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.

Sub aspect conceptual, procesul de identificare propus în proiectul de act normativ în principiu constituie o sinergie a trei componente de bază: categoriile de furnizori de servicii care intră în domeniul de aplicare al legii, condițiile generale și criteriile specifice aplicabile și etapele procesului de identificare. Astfel, din perspectiva identificării, furnizorii de servicii, în funcție de tipul criteriilor care le sunt aplicabile în vederea identificării, pot fi divizați convențional în următoarele grupuri:

1) cei care vor intra în domeniul de aplicare al Legii în baza criteriului „regulii dimensiunii”, stipulate la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 48/2023;

2) cei care sunt nominalizați expres în textul legii (literele: a) – d), h) și i) ale alin. (2) din art. 3 al Legii nr. 48/2023);

3) cei care vor intra în domeniul de aplicare al legii în baza criteriilor stabilite de literele e) – g) din alin. (2) ale aceluiași art. 3 din Legea respectivă.

Dacă în cazul primelor două grupuri, Agenția pentru Securitate Cibernetică, responsabilă de identificarea furnizorilor de servicii, va dispune de informații primare autentice, disponibile în resursele informaționale de stat, în baza cărora va putea determina cercul de persoane juridice care vor intra în sfera de reglementare a legii respective, în cazul celei de-a treia categorii sunt necesare instrumente suplimentare care ar permite atât

asigurarea veridicității rezultatelor procesului de identificare (trebuie identificate entitățile și serviciile care într-adevăr necesită o protecție deosebită, dat fiind caracterul critic al acestora pentru susținerea unor activități economice sau sociale vitale), cât și excluderea unor potențiale situații în care prevederile normative sunt interpretate eronat de părțile implicate. Astfel, în proiect au fost incluse prevederi care oferă Agenției suficiente pârghii pentru evaluarea veridicității informațiilor și datelor furnizate de autoritățile și instituțiile publice.

Instrumentele suplimentare necesare pentru identificarea entităților din grupul al treilea sunt:

1) Lista serviciilor esențiale – pentru identificarea furnizorilor de servicii care sunt singurul prestator al unui serviciu care este esențial pentru susținerea unor activități societale și economice critice (art. 3 alin. (2) lit. e) – criteriul „singularității furnizorului”);

2) Valorile de prag – pentru determinarea:

a) impactului semnificativ asupra ordinii publice, a securității publice sau a sănătății publice, produs de perturbarea serviciului prestat de furnizorul de servicii (art. 3 alin. (2) lit. f) – criteriul „perturbării serviciului”);

b) riscului sistemic semnificativ, generat de perturbarea serviciului, în special în sectoarele în care această perturbare ar putea avea un impact transfrontalier (art. 3 alin. (2) lit. f) – criteriul „perturbării serviciului”);

c) importanței furnizorului de servicii, la nivel național sau regional pentru sectorul ori tipul de servicii respective sau pentru alte sectoare interdependente (art. 3 alin. (2) lit. g) criteriul „criticalității furnizorului de servicii”);

Sub aspect structural și de conținut proiectul de act normativ cuprinde partea dispozitivă a hotărârii Guvernului și 3 anexe:

1) Lista sectoarelor și subsectoarelor critice, a tipurilor și categoriilor de furnizori de servicii – anexa nr. 1;

2) Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii – anexa nr. 2;

3) Regulamentul privind modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii – anexa nr. 3.

Partea dispozitivă cuprinde un set de sarcini pentru ministere, alte autorități administrative centrale, Cancelaria de Stat, în cooperare cu autoritățile de reglementare orientate spre implementarea prevederilor hotărârii.

Anexa nr. 1 la proiectul de hotărâre conține Lista sectoarelor și subsectoarelor critice și a tipurilor și categoriilor de furnizori de servicii. Lista respectivă a fost elaborată în perspectivă comparativă, dintre prevederile legislației naționale și ale celei europene, în ce privește domeniile critice de intervenție și tipologia viitorilor furnizori de servicii. Actul UE care a stat la baza elaborării acestei liste este Directiva NIS2. Anexele nr. 1 și nr. 2 la Directivă listează sectoarele și subsectoarele de importanță critică și stabilesc tipologia furnizorilor de servicii corespunzătoare acestor sectoare și subsectoare. Varietatea sectoarelor și subsectoarelor, de rând cu specificul acestora, în ceea ce ține de reglementarea statutului și activității potențialilor furnizori de servicii, a necesitat o cunoaștere de specialitate a domeniilor, mai ales din punct de vedere practic, cunoaștere care este proprie specialiștilor din cadrul ministerelor de ramură și, eventual, a autorităților regulatorii. Reieșind din aceasta, Lista respectivă a fost supusă unor consultări preliminare cu autoritățile publice relevante.

Este important de relevat că Lista respectivă constituie în esență unul dintre principalele instrumente pentru Agenția pentru Securitate Cibernetică în procesul de identificare a furnizorilor de servicii. Astfel, sectoarele, subsectoarele critice și tipurile de furnizori sunt, de rând cu elementele calificative ale furnizorului de servicii, reflectate în definiția acestuia (art. 2 din Legea nr. 48/2023), condițiile generale pentru ca o persoană juridică să poată fi identificată ca fiind furnizori de servicii și, implicit să intre în domeniul de aplicare al Legii nr 48/2023 privind securitatea cibernetică. Din perspectiva procesului de identificare, aceste condiții au un caracter general deoarece sunt aplicabile tuturor categoriilor de potențiali furnizori de servicii pentru a fi eligibili.

În Anexa nr. 2 este dat Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii care descrie procedura de identificare, inclusiv responsabilitățile persoanelor implicate și interacțiunea dintre acestea, modul, instrumentele și mecanismele de aplicare a condițiilor de eligibilitate a furnizorilor de servicii stabilite de Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.

În capitolul I al acestui regulament sunt date obiectul de reglementare, unele noțiuni și definițiile acestora și principiile care guvernează procesul de identificare. Cu excepția noțiunii de serviciu esențial, care este preluată din Directiva REC (Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului), noțiunile sunt preluate din Directiva NIS2. Rațiunea preluării acestora rezidă nu doar în necesitatea armonizării cadrului normativ național cu cel al UE, ci și în utilitatea practică pe care o vor avea aceste noțiuni pentru procesul de identificare din punctul de vedere al calificării statutului unei persoane juridice ca fiind unul care corespunde condițiilor generale și criteriilor specifice stabilite de lege și de regulament. Cu atât mai mult că aceste noțiuni nu sunt definite de legislația națională.

Capitolul II este dedicat descrierii procedurale a procesului de identificare și cuprinde 6 secțiuni, fiecare dintre acestea având ca obiectiv descrierea unor componente distincte ale procesului de identificare în funcție de condițiile și criteriile de eligibilitate și de grupurile de persoane juridice care urmează a fi supuse acestui proces și în final desemnate ca furnizori de servicii.

Secțiunea I conține prevederi generale aplicabile întregului proces, care reglementează interacțiunea Agenției cu persoana juridică supusă procesului de identificare și interacțiunea Agenției cu autoritățile publice și instituțiile publice deținătoare de informații oficiale cu privire la aceste persoane juridice, informații necesare pentru determinarea situației în vederea aplicării condițiilor și criteriilor de identificare. De asemenea, această secțiune definește care sunt condițiile generale de eligibilitate a unei persoane juridice ca furnizor de servicii. În principiu, aplicarea acestor condiții generale constituie o etapă inițială a procesului de identificare. Odată stabilit cercul de persoane juridice înregistrate în Republica Moldova, care activează în sectoarele și subsectoarele critice și corespund tipologiei date în anexa nr. 1 al proiectului de hotărâre, Agenția va trece la etapa ulterioară, în care va aplica criteriul dimensiunii.

Secțiunea a II-a stabilește modul de identificare a persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii în baza criteriului specific al dimensiunii persoanei juridice. Din cercul de persoane juridice care corespund condițiilor generale date la pct. 18 din proiectul regulamentului, Agenția va determina care dintre aceste persoane juridice corespund cel puțin criteriilor întreprinderii mijlocii. Aceste criterii sunt stabilite la art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, potrivit criteriului dimensiunii vor fi desemnate ca furnizori de servicii persoanele juridice care corespund condițiilor generale stabilite la pct. 19 din proiectul regulamentului și au cel puțin un număr egal sau mai mare de 50 de angajați și realizează o cifră anuală de afaceri egală sau mai mare de 50 de milioane de lei sau dețin active totale egale sau mai mari de 50 de milioane de lei.

Persoanele juridice care nu au fost eligibile în baza condițiilor generale combinate cu criteriul dimensiunii, urmează a fi supuse, conform următoarelor secțiuni, evaluării dacă sunt eligibile potrivit unor criterii specifice.

Secțiunea a III-a descrie procedura de identificare a furnizorilor de servicii în baza așa-numitului criteriu al mențiunii exprese în lege a tipului persoanei juridice sau tipului de serviciu furnizat. Această categorie de entități sunt enumerate la art. 3 alin. (2) literele a) – d) și h) din Legea nr. 48/2023. Pentru realizarea procesului de identificare, în baza acestui criteriu, Agenția va trebui să interacționeze cu Serviciul de Informații și Securitate, cu Agenția Națională pentru Reglementare în Tehnologia Informației și Comunicații și cu Instituția publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, pentru schimbul de

informații din resursele informaționale de stat, necesare pentru identificarea persoanelor juridice respective.

Secțiunea a IV-a cuprinde normele juridice de identificare a persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii în baza criteriului unicității prestatorului unui serviciu esențial.

După cum s-a menționat mai sus, instrumentul suplimentar pentru aplicarea acestui criteriu constituie Lista serviciilor esențiale corespunzătoare sectoarelor, subsectoarelor și tipurilor de furnizori de servicii prevăzute în anexa nr.1 la prezenta hotărâre de Guvern, dată în anexa nr. 1 la proiectul de Regulament.

În contextul actual (întârzierea procesului de armonizare a legislației la Directiva REC, lipsa unor evaluări ale riscurilor la nivel național, intersectorial, sectorial sau subsectorial), această listă a fost construită, exclusiv în scopurile procesului de identificare în baza Legii securității cibernetice, pe baza Listei neexhaustive a serviciilor esențiale, stabilită, în temeiul articolului 5 alineatul (1) din Directiva menționată mai sus, prin Regulamentul delegat al UE 2023/2450. Această abordare este una care corespunde abordării conform principiului complementarității, sugerate în considerentul (24) al preambulului la Directiva REC: „Este important ca statele membre să se asigure că cerințele prevăzute în prezenta directivă și în Directiva (UE) 2022/2555 sunt puse în aplicare în mod complementar și că entitățile critice nu sunt supuse unei sarcini administrative mai mari decât cea necesară pentru a atinge obiectivele prezentei directive și pe cele ale directivei menționate.”

Lista serviciilor esențiale este, de asemenea, un „filtru” succesiv regulii dimensiunii în procesul de identificare a persoanei juridice ca fiind furnizor de servicii esențiale, atunci când entitatea este singurul furnizor al unui astfel de serviciu și nu se califică ca fiind furnizor de servicii în rezultatul aplicării criteriului dimensiunii.

Secțiunile a V-a și a VI-a urmează să reglementeze procedura specifică aplicării criteriilor perturbării serviciului esențial prestat de furnizorul de servicii și caracterului critic al persoanei juridice. Instrumentul definitoriu pentru aceste criterii sunt valorile de prag. Acestea sunt necesare pentru determinarea impactului semnificativ, al riscului sistemic semnificativ și a importanței entității, care, la rândul lor vor permite aplicarea criteriilor respective. Din această perspectivă, în coloana a treia a tabelului de la anexa nr. 3 la proiectul Regulamentului au fost stabiliți indicatorii care caracterizează persoanele juridice de tipul celor menționate în anexa respectivă. Acești indicatori în combinație cu valorile de prag corespunzătoare și cu condițiile generale de eligibilitate vor permite Agenției determinarea entităților care urmează să intre în sfera de aplicare a Legii privind securitatea cibernetică.

Capitolele III și IV urmează să reglementeze aspecte privind modificarea datelor de evidență a furnizorului de servicii și cazurile de încetare a calității de furnizor de servicii. Astfel se instituie obligația furnizorilor de servicii să informeze Agenția despre orice modificare a datelor și informațiilor care au stat la baza identificării în calitate de furnizor de servicii în termen de cel mult 3 zile lucrătoare din data survenirii modificărilor. Această obligație decurge din funcția de evidență cu care este învestită Agenția prin lege. Totuși, Agenția asigură operarea modificărilor corespunzătoare din oficiu dacă datele și/sau informațiile despre modificare sunt disponibile în resursele informaționale de stat. Potrivit proiectului Regulamentului, încetarea calității de furnizor de servicii are loc atunci când persoana juridică nu mai corespunde condițiilor generale de eligibilitate și nici unui criteriu specific în baza căruia a fost identificată în calitate de furnizor de servicii conform secțiunilor II – VI ale capitolului II proiectul Regulamentului. Aceasta presupune că Agenția în prealabil emiterii deciziei de încetare a calității de furnizor de servicii trebuie să evalueze atotcuprinzător situația cu privire la acesta din perspectiva eligibilității conform tuturor condițiilor și criteriilor, nu doar din perspectiva criteriului specific aplicat la identificarea inițială.

În anexa nr. 3 la proiectul de hotărâre se propune aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii. Articolul 4 alin. (1) din Legea securității cibernetice pune în sarcina Agenției întocmirea și ținerea listei

furnizorilor de servicii, care cuprinde cel puțin tipul, categoria furnizorului de servicii și sectorul și subsectorul critice în care prestează serviciul respectiv și asigurarea, ori de câte ori este necesar, însă nu mai rar decât o dată la doi ani, a actualizării listei respective. La rândul său, Guvernul, potrivit art. 4 alin. (2), urmează să reglementeze modul de întocmire, ținere și actualizare a acestei liste. Astfel, Regulamentul respectiv urmează să reglementeze aspecte generale cu privire la structura și conținutul Listei respective, activitățile administrative desfășurate de Agenția pentru Securitate Cibernetică în vederea întocmirii, actualizării și excluderii din Listă, precum și orice alte operațiuni conexe.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiunile alternative nu au fost luate în considerare deoarece la nivel de lege este stabilită obligația Guvernului de a aproba lista sectoarelor și subsectoarelor critice și, corespunzător, a tipurilor și categoriilor de persoane juridice care prestează servicii în sectoarele și subsectoarele respective, de a stabili cadrul metodologic privind identificarea persoanelor juridice de drept public și a celor de drept privat ca fiind furnizori de servicii, precum și modul de întocmire, ținere și actualizare a listei furnizorilor de servicii.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul nu presupune careva reforme structurale sau instituționale, dar va avea impact asupra activității subdiviziunilor interne ale Agenției pentru Securitate Cibernetică, care urmează să aplice prevederile Hotărârii de Guvern. În acest sens, menționăm că în vederea asigurării unei abordări complexe, urmează a fi create capacitățile necesare în cadrul Agenției pentru Securitate Cibernetică.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea prevederilor proiectului nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat pentru anul 2024, la subprogramul 1504 ,,Tehnologii informaționale” fiind prevăzută suma de 15 000,0 mii lei, dintre care cheltuieli de personal 12 449,2 mii lei. În vederea estimării costurilor administrative pe care agenții economici trebuie să le suporte pentru a se conforma obligațiilor impuse prin prezentul proiect de hotărâre de Guvern, a fost utilizată Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 307/2016. Conform estimărilor, costurile administrative care urmează a fi suportate de agenții economici vor fi, în principiu, suportate o singură dată, la examinarea notificării privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și/sau la prezentarea informațiilor necesare către Agenția pentru Securitate Cibernetică. În funcție de nivelul de salarizare din sectorul sau subsectorul în care activează furnizorul de servicii, acest cost poate varia de la 1077 lei (sectorul servicii poștale și curierat) până la 4542 lei (sectorul transport aerian). Dacă raportăm la salariul mediu pe economie, costul administrativ este de aproximativ 1558 lei.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
A fost efectuată analiza impactului de reglementare conform cerințelor Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019 (se anexează).
4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul este elaborat în contextul implementării prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, care a transpus parțial prevederile Directivei NIS2 (Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148).
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu prevederile art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării mded.gov.md și pe platforma de consultare particip.gov.md, la data de 5 martie 2024 a fost publicat anunțul referitor la inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre de Guvern (link de acces - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12149). Totodată, proiectul a fost supus consultării prealabile procesului de avizare cu Ministerul Energiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației și Cercetării, Autoritatea Aeronautică Civilă, Agenția Națională Transport Auto, Agenția Navală a Republicii Moldova, Î.S. „Calea Ferată din Moldova", Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Agenția de Guvernare Electronică, Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Cancelaria de Stat.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi remis conform procedurii legale Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție a acestuia. Proiectul nu are ca scop transpunerea directă a unor prevederi din Directiva (UE) 2022/2555, precum și nu instituie careva prevederi noi care contravin actului UE. Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice. Proiectul cade sub incidența Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019 și urmează a fi examinat de Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activităţii de întreprinzător. Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, dat fiind faptul că, nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia și nu prevede reorganizări și reforme structurale sau instituționale ale autorităților ori ale instituțiilor publice.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul de hotărâre a Guvernului este elaborat în scopul implementării prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, în special a art. 3 și art. 4.

Pentru implementarea prevederilor proiectului nu vor fi necesare aprobarea unor acte normative noi sau modificarea celor existente. Prevederile proiectului de act normativ asigură reglementarea procedurii de identificare și instituie norme juridice compatibile cu normele deja existente la nivelul cadrului normativ guvernamental.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului necesită crearea capacităților necesare în cadrul Agenției pentru Securitate Cibernetică în scopul:

- implementării mecanismelor de aplicare a condițiilor de eligibilitate a furnizorilor de servicii stabilite de Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică;
- implementării mecanismelor de interacțiune a Agenției cu persoanele juridice supuse procesului de identificare și interacțiune a Agenției cu autoritățile publice și instituțiile publice deținătoare de informații oficiale cu privire la aceste persoane juridice;
- implementării procedurilor de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii, precum și de evidență a furnizorilor de servicii identificați.

Totodată, pentru implementarea prevederilor proiectului, Agenția pentru Securitate Cibernetică urmează să întreprindă un set de acțiuni cu caracter operațional. Una dintre acestea ar putea fi implementarea unor soluții de tehnologie a informației și comunicații, menite să optimizeze procesul de identificare a furnizorilor de servicii, să faciliteze interacțiunea Agenției cu persoanele juridice supuse procesului de identificare, precum și să automatizeze evidența persoanelor juridice identificate în calitate de furnizor de servicii în Lista acestora. Aceste acțiuni de ordin operațional ar putea genera în conformitate cu cadrul normativ privind sistemele și resursele informaționale de stat și cel cu privire la registre, necesitatea elaborării și adoptării unor acte, inclusiv normative, conform cadrului normativ în vigoare.

Secretar de stat **Cătălina PLINSCHI**

ANALIZĂ DE IMPACT

la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la identificarea furnizorilor de servicii (în contextul prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică)

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la identificarea furnizorilor de servicii (în contextul prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică)
Data:	
Autoritatea administraţiei publice (autor):	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Subdiviziunea:	Secția politici în domeniul securității cibernetice, Direcția politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării
Persoana responsabilă şi datele de contact:	Sergiu Florea, șef Secție tel: 022-250-618, sergiu.florea@mded.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar şi concis problema şi/sau problemele care urmează să fie soluţionate

Proiectul de act normative propus nu este generat ca urmare a identificării unei probleme noi, ci este o măsură care asigură implementarea prevederilor normative ale Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică și actele normative conexe acesteia.

Prin urmare, problema la soluționarea căreia urmează să contribuie prezentul proiect de hotărâre de Guvern aceeași care a determinat adoptarea Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică[1], Legea nr. 58/2024 pentru modificarea unor acte normative *(aducerea cadrului legal în concordanță cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică)*[2], Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică[3], precum și alte inițiative normative. Aceasta este ***protecția insuficientă în sectorul public și sectorul privat împotriva incidentelor, riscurilor și amenințărilor legate de securitatea rețelelor și a sistemelor informatice***.

[1] Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136732&lang=ro;
[2] Legea nr. 58/2024 pentru modificarea unor acte normative (*aducerea cadrului legal în concordanță cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică*), https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142755&lang=ro;
[3] Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140895&lang=ro.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Similar cum este prezentat în analizele de impact asociate proiectului de Lege privind securitatea cibernetică și legilor conexe, inclusiv proiectul de hotărâre de Guvern referitoare la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică, potrivit datelor actualizate, în perioada 2018-2023, statele membre ale Uniunii Europene au înregistrat un total de 3251 incidente cibernetice cu impact semnificativ, conform criteriilor stabilite de Directiva NIS1, Codul european al comunicațiilor electronice și Regulamentul eIDAS. Din acest număr, 26% au fost considerate acțiuni rău intenționate. Sectorul cel mai afectate a fost cel privat, în special domeniile comunicațiilor, bancar, sănătate, servicii de încredere, transport și energie. Deși numărul incidentelor a înregistrat o scădere în 2023 comparativ cu 2022, tendința generală este de creștere a incidentelor cu impact semnificativ, conform *Figurii 1*. Din cele 847 de incidente rău intenționate raportate, majoritatea au fost clasificate ca infracțiuni cibernetice, conform graficului de cauzalitate tehnică prezentat în *Figura 2*. Aceste date subliniază necesitatea unei abordări riguroase, comprehensive și bine coordonate pentru prevenirea și gestionarea incidentelor cibernetice cu impact semnificativ.

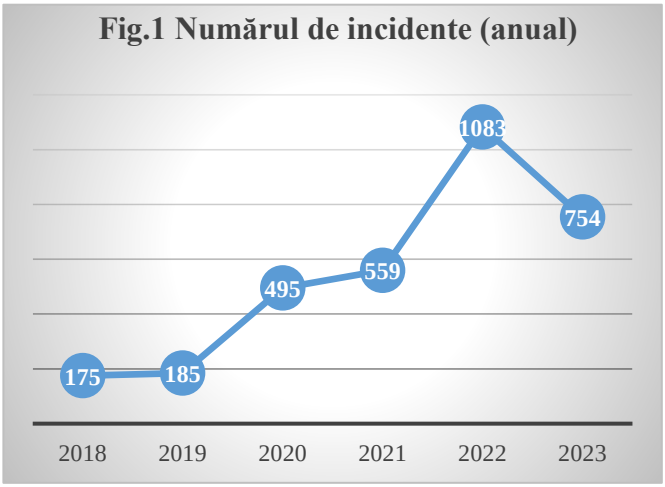

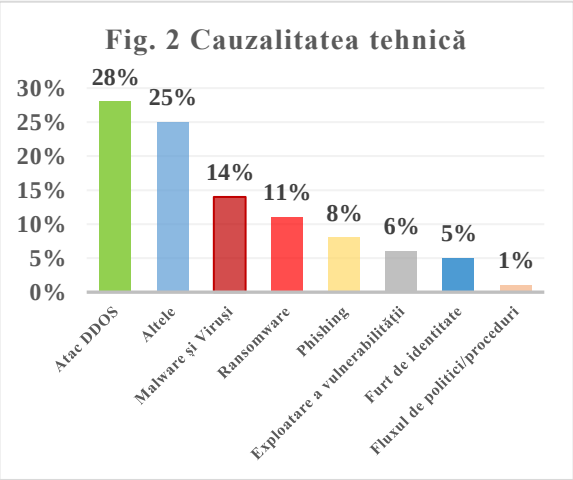

Conform raportului IBM *Cost of a Data Breach*[4] actualizat pentru anul 2023, impactul financiar al încălcării datelor este și mai mare pentru entitățile critice. Raportul arată că în 2023, costul mediu global al unei încălcări de date a atins un nivel record de 4,45 milioane de dolari americani, înregistrând o creștere cu 2,3% față de anul 2022 și o creștere cu 15,3% față de 2020. Comparând aceste date cu cele prezentate în analizele de impact anterioare, putem constata că de la instituirea cadrului normativ primar în domeniul securității cibernetice în Republica Moldova, impactul incidentelor cibernetice a devenit și mai pronunțat.

[4] https://www.ibm.com/reports/data-breach

În plus, va fi reiterat studiul global realizat de compania McAfee[5], care a evaluat pierderile economice cauzate de criminalitatea cibernetică. Acest studiu, intitulat *Net Losses: Estimating the Global Cost of Cybercrime*, furnizează o estimare a impactului economic al infracțiunilor informatice pentru diferite țări, exprimate ca procent din PIB. Graficul prezentat în *Figura 3* evidențiază țările cel mai grav afectate în funcție de proporția prejudiciului monetizat în raport cu PIB-ul lor. În medie, pierderile cauzate de infracțiunile cibernetice reprezintă aproximativ 0,3% din PIB. Extrapolând aceste date pentru Republica Moldova, având în vedere că Produsul Intern Brut al acesteia a fost de aproximativ 16,5 miliarde de dolari SUA în 2023, se poate estima un prejudiciu potențial anual de aproximativ 49 de milioane de dolari, bazat pe media de 0,3% din PIB.

Fig. 3. Criminalitatea informatică ca procent din PIB

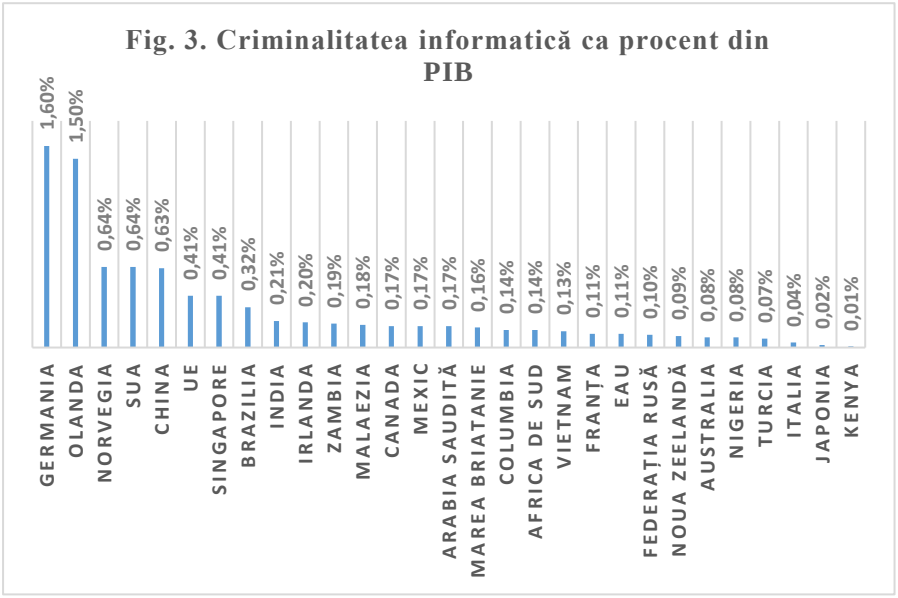

Potrivit Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030[6], sectorul TIC a devenit principalul motor al digitalizării și inovării în Republica Moldova și este în creștere rapidă. În 2021, industria IT a atins o pondere de peste 4,2% din produsul intern brut (PIB), depășind 10 mlrd. lei vânzări, ponderea sectorului TIC fiind de peste 7,6 % din PIB, cu peste 18 mlrd. lei vânzări în anul 2021, realizate de circa 2000 de companii cu peste 30 000 de angajați.

Creșterea în sectorul IT a fost generată de avantajele pe care Moldova le oferă ca destinație pentru externalizarea serviciilor IT, beneficiind de costuri competitive, amplasare geografică favorabilă și calificări ale forței de muncă, alături de un cadru fiscal și administrativ facil pentru rezidenții Parcului IT Virtual Moldova. Rapoartele globale referitoare la digitalizare (cum ar fi Indicele UN DESA e-Guvernare, Indicele de Dezvoltare în Rețea NRI, Indicele Țării Digitale etc.), rapoartele emise de ANRCETI și sondajele anuale efectuate de Agenția de Guvernare Electronică (AGE) confirmă progresele semnificative ale Republicii Moldova în privința accesului la internet și utilizarea dispozitivelor IT, precum și dezvoltarea platformelor de e-guvernare.

Cu toate acestea, avansul rapid al tehnologiei informației și comunicațiilor electronice și al proceselor de transformare digitală, deși aduce beneficii incontestabile în diverse domenii, este însoțit de o creștere semnificativă și continuă a amenințărilor la adresa securității cibernetice.

Prin urmare, deși Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică stabilește un cadru normativ de bază în domeniul securității cibernetice, absența unor reglementări complete la nivel sectorial pune în pericol funcționarea economiei Republicii Moldova, în special a celei digitale. În acest context, reziliența cibernetică a persoanelor juridice (atât publice, cât și private), care sunt

[5] https://www.enisa.europa.eu/publications/the-cost-of-incidents-affecting-ciis
[6] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139408&lang=ro

furnizori de servicii esențiale și critice pentru funcționarea economiei naționale și a statului în ansamblu, devine un aspect de importanță majoră.

Conform Indicelui Global de Securitate Cibernetică (GCI) al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (ITU) pentru anul 2020, Republica Moldova ocupă locul 33 în Europa și locul 63 în lume. Acest indice evaluează angajamentul a 194 de țări în domeniul securității cibernetice, analizând gradul de conștientizare a importanței și dimensiunilor problemelor de securitate cibernetică, precum și rezistența și fiabilitatea sectorului TIC din fiecare țară.

Conform raportului ITU privind echipa de răspuns la incidente de securitate cibernetică la nivel național, performanța Republicii Moldova în cadrul GCI pentru 2020 a înregistrat o scădere, însă acest lucru poate fi atribuit ajustărilor metodologice și a ponderărilor GCI, precum și modificărilor aduse întrebărilor. Cu toate acestea, acest indice poate fi îmbunătățit prin armonizarea legislației naționale cu cea a UE și prin implementarea corespunzătoare a legislației naționale, inclusiv prin stabilirea unei autorități competente responsabile de gestionarea acestui sector.

Graficul de mai jos (*Figura 4*) evidențiază performanța Republicii Moldova în cadrul GCI pentru anul 2020, subliniind că măsurile organizaționale și consolidarea capacităților sunt punctele cele mai slabe ale Republicii Moldova în acest domeniu.

Fig. 4 Performanța Republicii Moldova în GCI pentru anul 2020

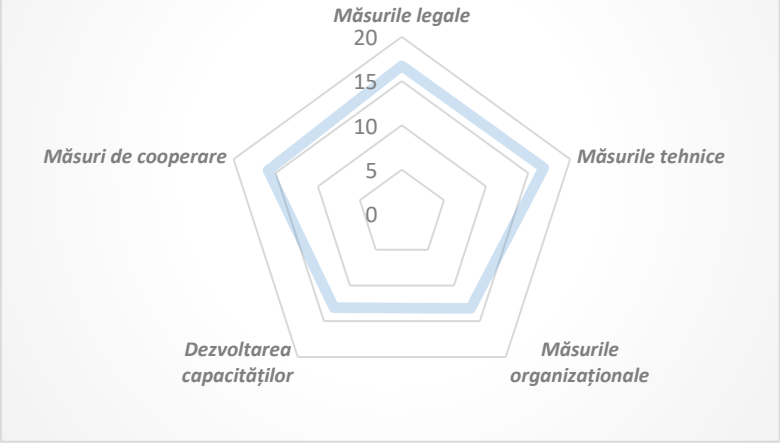

Domenii relativ consolidate:
Măsurile legale și tehnice

Domenii cu potențial de creștere:
Măsurile organizaționale și dezvoltarea capacităților

Scorul total	Măsurile legale	Măsurile tehnice	Măsurile organizaționale	Dezvoltarea capacităților	Măsuri de cooperare
75,78	16,73	16,86	13,21	13,09	15,89

De asemenea, trebuie să evidențiem că Republica Moldova este evaluată și în ceea ce privește maturitatea în domeniul securității cibernetice prin intermediul Indicelui Național de Securitate Cibernetică (NCSI)[7]. Acesta este un indice global în timp real, care măsoară gradul de pregătire a țărilor pentru a preveni amenințările cibernetice și a gestiona incidentele cibernetice. NCSI este, de asemenea, o bază de date cu materiale de evidență disponibile publicului și un instrument pentru consolidarea capacităților naționale în domeniul securității cibernetice.

[7] https://ncsi.ega.ee/

În figura de mai jos (Fig. 5.) este reflectată poziția Republicii Moldova și principalii indicatori care reflectă maturitatea țării în materie de securitate cibernetică. Potrivit NCSI, există restanțe semnificative în ceea ce privește protecția infrastructurilor critice (care constituie 25%), răspunsul la incidente cibernetice și asigurarea apărării cibernetice (ambii indicatori situându-se sub 40%)[8].

Fig. 5. Gradul de maturitate a Republicii Moldova în domeniul securității cibernetice conform NCSI

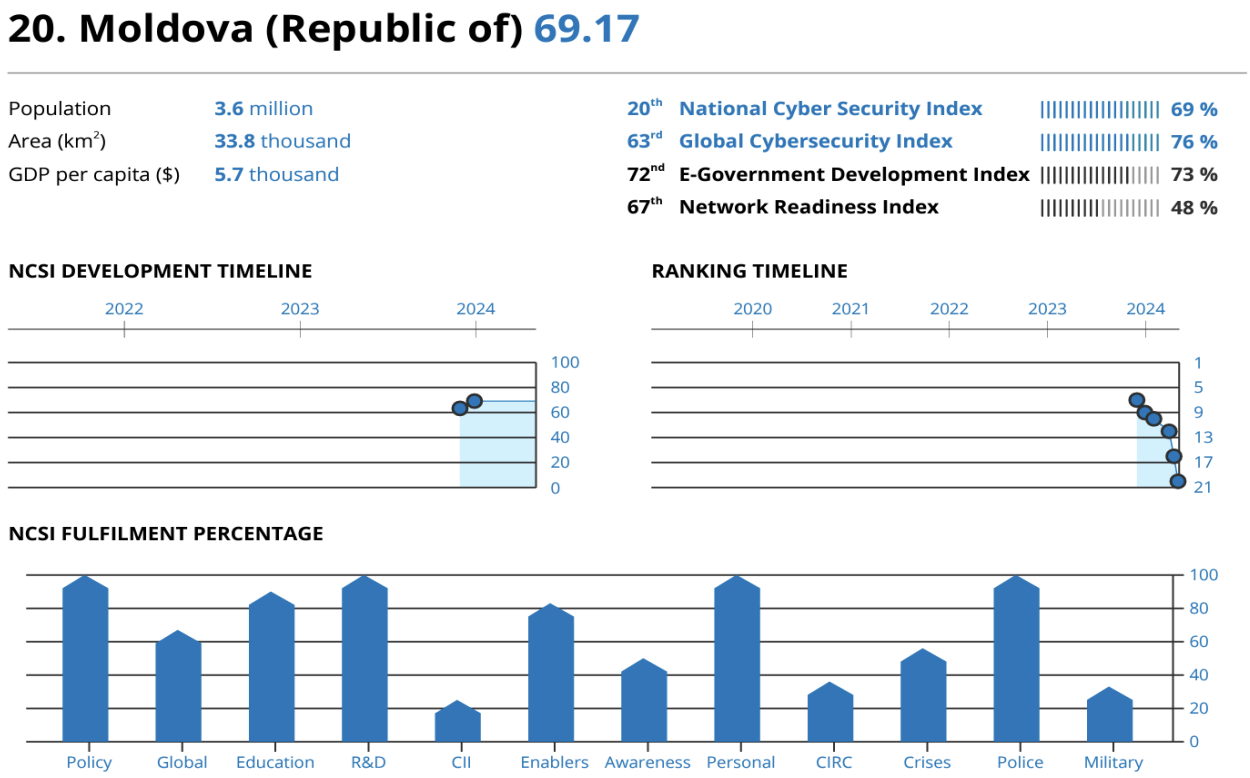

Astfel, la data de 16 martie 2023, Parlamentul a adoptat Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, care urmează să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2025. Legea are ca obiectiv general să asigure legalitatea în spațiul cibernetic prin reglementarea principalelor elemente indispensabile implementării unui model de guvernanță eficient la nivel național în vederea protecției și asigurării securității rețelelor și sistemelor informatice, utilizate de către persoanele juridice, publice sau private, în procesul de prestare a serviciilor considerate a fi esențiale pentru susținerea unor activități societale și economice critice. Un instrument juridic esențial asumat în procesul reglementării acestui domeniu a constituit legislația Uniunii Europene, inclusiv în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană, prin Legea respectivă asigurându-se, deși doar parțial, armonizarea cadrului normativ național la prevederile Directivei NIS2[9] și, implicit, a unor elemente esențiale ale Directivei NIS1[10].

[8] https://ncsi.ega.ee/country/md/

[9] ***Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului*** din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148;

[10] ***Directiva (UE) 2016/1148 a Parlamentului European și a Consiliului*** din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune;

Astfel, Legea privind securitatea cibernetică cuprinde un set de reglementări care au ca scop în principal:

a) stabilirea cadrului general privind cooperarea și coordonarea strategică la nivel național și internațional, prin reglementarea expresă a constituirii unui consiliul coordonator cu rol consultativ al Guvernului, dedicat exclusiv domeniului securității cibernetice și stabilirea obligativității adoptării unei strategii naționale în acest domeniu;

b) desemnarea/instituirea de către Guvern a unei autorități competente în domeniul securității cibernetice la nivel național, care să includă în competența sa, de rând cu funcțiile de coordonare, cooperare internă, supraveghere și control de stat, și pe cele de echipă națională de răspuns la incidentele cibernetice și de punct unic de contact la nivel național;

c) reglementarea legală primară a procesului de coordonare și gestionare a crizelor în domeniul securității cibernetice și atribuirea competenței legale în această materie viitoarei autorități responsabile;

d) stabilirea cadrului legal primar în ce privește obligațiile de asigurare a securității cibernetice nu doar de către persoanele juridice de drept public, ci și de către cele de drept privat, în mod special în ceea ce privește obligațiile de implementare a măsurilor de securitate și în ceea ce privește obligațiile de notificare a incidentelor cibernetice semnificative, și împuternicirea autorității competente la nivel național în acest domeniu cu exercitarea funcțiilor de supraveghere și control de stat al modului în care persoanele vizate îndeplinesc aceste obligații;

e) determinarea cadrului normativ primar pentru identificarea persoanelor juridice ca fiind furnizori de servicii esențiale, împuternicire atribuită, de asemenea, autorității respective, ca parte componentă a funcției de supraveghere etc.

Potrivit prevederilor Legii privind securitatea cibernetică, Guvernul este învestit cu competență de intervenție, de diferită natură (normativă, organizatorică și tehnică), pe un șir de chestiuni în vederea punerii în aplicare a prevederilor acesteia, dintre care în mod special ținem să le evidențiem pe cele care sunt pertinente obiectului de reglementare a proiectului propus spre avizare și anume:

a) aprobarea listei sectoarelor, subsectoarelor și, respectiv, a tipurilor și categoriilor de persoane juridice care prestează servicii în aceste sectoare și/sau subsectoare și care vor cădea sub incidența prevederilor legii și a cadrul metodologic de identificare a acestora (art. 4 alin. (2));

b) desemnarea/constituirea, reglementarea modului de organizare și funcționare, a structurii și efectivului-limită a entității care va exercita funcțiile autorității competente (art. 7 alin. (1));

c) modul de aplicare a măsurilor de supraveghere de către autoritatea competentă (art. 18 alin. (5));

d) modul de realizare a controlului de către autoritatea competentă asupra respectării de către furnizorii de servicii a obligațiilor ce le revin conform Legii privind securitatea cibernetică (art. 19 alin. (5)).

Suplimentar, la 21 martie 2024 a fost aprobat în a doua lectură[11] proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului legal în conformitate cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică) care are ca obiectiv general să aducă în concordanță cu Legea privind securitatea cibernetică prevederile legale existente. Intervențiile propuse prin respectiva inițiativă legislativă constau în principal în următoarele:

- asigurarea interconexiunii dintre normele Legii privind securitatea cibernetică și cele cuprinse în legile sectoriale care reglementează activitatea viitorilor furnizori de servicii și

[11] https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/6867/language/ro-RO/Default.aspx

eliminarea/revizuirea unor prevederi care ar putea suscita interpretări echivoce sau contradictorii în procesul aplicării legii

- finalizarea instituirii cadrului normativ primar necesar stabilirii modelului de guvernanță în domeniul securității cibernetice la nivel național.

Adițional, urmează a fi remarcat constituirea Agenției pentru Securitate Cibernetică[12], iar printre finalitățile urmărite urmare a constituirii acesteia se numără:

- *răspuns corespunzător la incidentele cibernetice*. Rolul Agenției de echipă de răspuns la incidentele cibernetice pune în responsabilitatea acesteia asigurarea securității rețelelor și sistemelor informatice deținute de stat, facilitarea îndeplinirii obligațiilor furnizorilor de servicii persoane juridice de drept public în materie de securitate cibernetică, precum și facilitarea interacțiunii acestora cu autoritatea competentă și echipa de răspuns la incidentele cibernetice la nivel național;
- *consolidarea securității cibernetice la nivel general*. Implementarea prevederilor proiectului hotărârii de Guvern va duce la o îmbunătățire a situației în domeniul securității cibernetice, asigurându-se protejarea datelor și informațiilor sensibile, precum și reacția imediată la incidentele cibernetice;
- *consolidarea capacităților autorităților în materie de securitate cibernetică.* Urmare a creării Agenției, aceasta pe lângă capacitățile proprii de răspuns la incidentele cibernetice, va contribui la dezvoltarea și consolidarea capacităților altor autorități și instituții publice, precum și entităților private, prin oferirea suportului necesar la construirea unei infrastructuri adecvate de prevenire și răspuns la incidentele cibernetice;
- *elaborarea și implementarea unui cadru normativ și instituțional corespunzător.* Agenția va avea un rol cheie în orientarea metodologică, stabilind obligații minime pentru asigurarea securității cibernetice și oferind suport pentru implementarea politicii de securitate cibernetică, ceea ce va facilita monitorizarea infrastructurii informaționale critice a sectorului privat și va asigura dezvoltarea și implementarea unor politici și măsuri adecvate pentru protejarea acesteia;
- *îmbunătățirea cooperării și schimbului de informații între actorii implicați*. Agenția va facilita o cooperare mai eficientă și coordonată între toți actorii implicați în domeniul securității cibernetice, inclusiv autoritățile, instituțiile publice și private, ceea ce va îmbunătăți comunicarea și încrederea între aceste entități;
- *implementarea unui mecanism obligatoriu de raportare a incidentelor cibernetice*. Va fi asigurată instituirea unui mecanism obligatoriu de raportare a incidentelor cibernetice cu impact semnificativ în rețelele și sistemele informatice utilizate în prestarea serviciilor esențiale, ceea ce va asigura schimbul de informații necesar pentru evaluarea și gestionarea riscurilor cibernetice la nivel național și va facilita colaborarea între sectorul privat și cel public în prevenirea și răspunsul la astfel de incidente;
- *reducerea costurilor asociate incidentelor cibernetice*. Autoritățile publice și mediul privat vor beneficia de riscuri reduse asociate incidentelor și pot economisi costurile de recuperare și remediere.
- *îmbunătățirea încrederii și a reputației*. Prin crearea autorității competente și consolidarea securității cibernetice va fi asigurată o protecție adecvată a informațiilor și va crește încrederea mediului privat în stat și a utilizatorilor și a clienților în mediul privat și stat.
- *protecția infrastructurii informaționale critice*. Va crește reziliența în domeniul securității cibernetice a infrastructurii critice, din domeniile energetic, bancar, de transport etc. Prin prevenirea și gestionarea eficientă a incidentelor cibernetice, se reduce riscul de întreruperi majore în funcționarea acestor servicii vitale și se asigură stabilitatea și continuitatea acestora etc.

[12] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140895&lang=ro

În același context, trebuie de remarcat că și articolul 23 din Legea nr. 48/2023 cuprinde norme juridice cu caracter tranzitoriu care stabilesc un set de sarcini Guvernului, orientate spre organizarea executării prevederilor Legii. Una dintre aceste sarcini rezidă în obligația Guvernului de a asigura elaborarea și adoptarea actelor normative necesare punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 48/2023. Totodată, art. 4 alin. (2) din Legea nr. 48/2023 stabilește obligația aprobării de către Guvern a listei sectoarelor și subsectoarelor critice, a tipurilor și a categoriilor de furnizori de servicii, cadrul metodologic de identificare a acestora, precum și aprobarea modului de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariţia problemei

Așa cum este menționat supra, prezentul proiect de hotărâre de Guvern este parte indispensabilă a setului de acte care stau la soluționarea problemei definite la pct. 1 a) din prezenta analiză de impact. Astfel, problematica enunțată și descrisă în subcompartimentele anterioare, rezumată la reziliența cibernetică scăzută a actorilor esențiali, perturbarea activității cărora ar putea prejudicia considerabil viața economică și socială caracterizată în mod special printr-un nivel insuficient de protecție împotriva incidentelor, riscurilor și amenințărilor la securitatea rețelelor și a sistemelor informatice ale acestora are la bază o serie de cauze, principalele dintre care constau în următoarele:

1. lipsa unui cadru normativ complet, de gestionare a crizelor de securitate cibernetică în caz de incidente cibernetice de mare amploare sau care ar putea sau au impact semnificativ asupra sectoarelor critice;
2. măsuri insuficiente de securitate a rețelelor și sistemelor informatice sau chiar lipsa acestora, ale unor actori din sectorul privat, a căror activitate poate fi calificată ca fiind esențială în prestarea unor servicii;
3. schimbul insuficient de informații cu privire la incidente, riscuri și amenințări de securitate cibernetică. Majoritatea breșelor de securitate nu sunt raportate și trec neobservate, în principal din cauza reticenței companiilor de a împărtăși aceste informații, de teama daunelor aduse reputației sau a răspunderii. De cele mai multe ori, persoanele responsabile de securitatea rețelelor și a sistemelor informatice împărtășesc informațiile relevante doar cu grupuri mici pe care le consideră de încredere, mai degrabă decât să treacă prin canalele oficiale.
4. există în prezent un cadru instituțional, procedural și normativ-juridic incomplet pentru schimbul de informații de încredere privind amenințările, riscurile și incidentele de securitate între sectorul public și cel privat.

d) Descrieți cum a evoluat problema şi cum va evolua fără o intervenție

Problematica asigurării securității informaționale a țării a constituit totdeauna o preocupare în legătură cu procesul de transformare digitală a țării. Această preocupare a fost reflectată de-a lungul anilor în documentele de politici publice, ca parte componentă a procesului de dezvoltare a societății informaționale în Republica Moldova, reflectată în documente de politici precum Strategia Națională de edificare a societății informaționale – "Moldova electronică", Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020", Programul de modernizare tehnologică a Guvernării, inclusiv în Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 (aprobată în septembrie 2023) etc.

Cu toate acestea o abordare oficială mai pronunțată față de domeniul securității cibernetice și problematicii acestuia a fost acordată odată cu adoptarea de către Parlament, în anul 2017 a Concepției securității informaționale a Republicii Moldova și, în anul 2018, de către Guvern, a Programului

național de securitate cibernetică a Republicii Moldova pentru anii 2016-2020, obiectivul de bază al căruia a constituit crearea unui sistem de management al securității cibernetice a Republicii Moldova prin securizarea serviciilor societății informaționale, contribuind astfel la dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere, ceea ce, la rândul său, va stimula creșterea gradului de competitivitate economică și de coeziune socială, precum și va asigura crearea de noi locuri noi de muncă.

Actualmente, aceleași obiective sunt consacrate și în Strategia securității informaționale, una dintre problemele de bază identificate de aceasta fiind lipsa unei entități de tip CERT (Centru de reacție la incidente de securitate cibernetică), la nivel național, responsabile de prevenirea și reacția la incidente din domeniul securității cibernetice.

Totodată, cel mai important rezultat în acest domeniu, a fost adoptarea în martie 2023 a Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică care stabilește cadrul normativ primar în domeniul securității cibernetice și care urmează să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2025.

În același timp, articolul 23 din Legea nr. 48/2023 stabilește un set de sarcini Guvernului, orientate spre organizarea executării prevederilor acesteia. Una dintre aceste sarcini rezidă în obligația Guvernului de a asigura elaborarea și adoptarea actelor normative necesare punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 48/2023. Totodată, art. 4 alin. (2) din Legea nr. 48/2023 stabilește obligația aprobării de către Guvern a listei sectoarelor și subsectoarelor critice, a tipurilor și a categoriilor de furnizori de servicii, cadrul metodologic de identificare a acestora, precum și aprobarea modului de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii.

Astfel, aceste intervenții au ca obiectiv stabilirea procedurilor de identificare a furnizorilor de servicii, inclusiv responsabilitățile persoanelor implicate și interacțiunea dintre acestea, precum și definirea modalităților, instrumentelor și mecanismelor de aplicare a condițiilor de eligibilitate a furnizorilor de servicii, conform prevederilor legale stabilite în Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică și legislația conexă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate şi identificați carenţele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici şi reglementările existente care condiţionează intervenţia statului

<u>Cadrul de politici și cadrul normativ</u>

Cadrul de politici de securitate cibernetică este oferit de un set de documente de politici publice adoptate de Parlament sau Guvern și care oferă viziunea strategică pentru țară cu privire la modul de înființare, consolidare și asigurare a rezilienței sistemului de securitate cibernetică pentru spațiul informațional al Republicii Moldova.

Din perspectiva **cadrului strategic** următoarele documente de politici cuprind obiective ce condiționează intervenția statului:

Concepția securității informaționale[13], aprobată prin Legea nr. 299/2017

Concepția reprezintă o viziune de ansamblu asupra scopului, obiectivelor, principiilor și direcțiilor de bază ale activității de asigurare a unui nivel înalt al securității informaționale a Republicii

[13] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105660&lang=ro

Moldova, securitatea informațională fiind parte componentă a sistemului național de securitate. Potrivit acestei concepții măsurile de prevenire, depistare și contracarare a amenințărilor complexe și persistente la adresa securității informaționale pot fi întreprinse doar cu condiția existenței și funcționării unui cadru normativ corespunzător în domeniu, a unor instrumente și metode bine definite, a unor mecanisme de colaborare la nivel național și internațional. Concepția securității informaționale a Republicii Moldova este determinată de necesitatea protejării intereselor statului, ale societății și ale persoanei, a obiectivelor vitale și de importanță strategică pentru securitatea națională, de necesitatea asigurării protecției informației atribuite la secret de stat, precum și de necesitatea prevenirii și combaterii criminalității informatice.

Concepția constituie baza pentru elaborarea Strategiei securității informaționale a Republicii Moldova și a Planului de acțiuni pentru implementarea strategiei respective. În primul capitol Concepția descrie situația în domeniu și definește problemele din acest sector, stabilește obiectivele de bază, amenințările la adresa securității informaționale, realizarea cărora are ca scop asigurarea protecției, în spațiul informațional, a drepturilor și libertăților fundamentale, a democrației și a statului de drept. În partea a doua Concepția descrie instrumentele și căile de soluționare a problemelor identificate, inclusiv direcțiile strategice și tactice de asigurare a securității informaționale, principiile și principalele sarcini ale autorităților competente, metodele de asigurare a securității informaționale (juridice, tehnico-organizatorice, economice, contrainformative și de securitate), cooperarea internațională în acest domeniu și organizarea sistemului de asigurare a securității informaționale. În ce privește aspectul organizării sistemului respectiv, concepția desemnează Serviciul de Informații și Securitate ca fiind, în limitele competenței atribuite prin lege, autoritatea națională de coordonare a activității autorităților publice desfășurate în domeniul securității informaționale.

Strategia securității informaționale[14] a Republicii Moldova pentru anii 2019-2024 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 257/2018

După cum s-a menționat mai sus, Concepția securității informaționale reprezintă documentul de bază pentru elaborarea acestei Strategii și documentul de politici ce integrează domeniile centrale și asociate spațiului informațional, ce oferă noțiuni, definește principiile de organizare la nivel de stat, societate și persoană, precum și detaliază metodele juridice, tehnico-organizatorice, economice și contrainformative pentru asigurarea securității informaționale a Republicii Moldova. În acest context, **scopul principal** al Strategiei de securitate informațională este de a lega și integra din punct de vedere juridic domeniile prioritare cu responsabilități și competențe de asigurare a securității informațiilor la nivel național, bazată inclusiv pe reziliența cibernetică. Scopul și obiectivele acestei Strategii se realizează în baza Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. Astfel, în contextul definirii problemelor și al descrierii situației la momentul adoptării strategiei, acest document evidențiază un spectru larg de probleme cu care se confruntă până acum Republica Moldova. Problemele abordate de Strategie se referă la cinci componente de bază ale securității cibernetice și investigației criminalității cibernetice, securitatea spațiului media, componenta de contrainformații și securitate, aspectele juridice și, în final, problemele de conștientizare a maselor. Dintre acestea, Strategia evidențiază problemele cele mai proeminente cum ar fi lipsa unui CERT național (Centrul de răspuns la incidente de securitate cibernetică), responsabil de prevenirea și răspunsul la incidente din domeniul securității cibernetice la scară largă la nivel național, lipsa unui sistem integrat de management al securității cibernetice și un

[14] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=111979&lang=ro

mecanism viabil de audit al securității cibernetice, precum și lipsa de specialiști calificați, programe de formare specializată adresate angajaților organelor de drept, dotarea insuficientă cu echipamente și software, finanțare redusă pentru participarea specialiștilor la proiecte internaționale și evenimente pentru consolidarea capacităților și schimbul de bune practici etc. Strategia include mai multe cerințe fundamentale pentru a obține o mai bună guvernare a securității cibernetice la nivel național, precum și o listă de acțiuni propuse și indicatori de progres.

Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 650/2023[15]

Unul dintre obiectivele Strategiei de transformare digitală este crearea unui mediu digital accesibil, sigur și incluziv, având ca scop asigurarea unei creșteri a nivelului de reziliență cibernetică a entităților-cheie din Republica Moldova. Astfel, aceste entități urmează fi gestionate mult mai eficient și transparent, iar incidentele cibernetice, precum și eventualele prejudicii materiale și reputaționale asociate acestora, vor fi evitate. În același timp, se urmărește implementarea unei abordări multidisciplinare, iar toate părțile interesate, inclusiv Guvernul, sectorul privat și societatea civilă, își vor asuma responsabilitatea și angajamentul comun pentru susținerea și cooperarea în asigurarea securității cibernetice.

Diverse aspecte ale securității cibernetice sunt abordate și în Strategia securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023[16].

Cadrul normativ

Din perspectiva cadrului normativ, în domeniul securității cibernetice, **Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică** reprezintă cadrul normativ primar în domeniul securității cibernetice. Implementarea cerințelor, măsurilor și mecanismelor instituite în această lege are ca obiectiv să garanteze un nivel înalt de securitate a rețelelor și sistemelor informatice din Republica Moldova, oferind protecție pentru interesele vitale ale persoanelor fizice și juridice, ale societății și ale statului, precum și ale intereselor naționale ale Republicii Moldova.

În acest context, legea prevede:

- desemnarea de către Guvern a unei autorități competente în domeniul securității cibernetice cu funcții de identificare a persoanelor juridice care vor intra în cercul de subiecți asupra cărora se vor răsfrânge prevederile legale (furnizori de servicii) și menținerea în stare de actualitate a unei liste a furnizorilor de servicii și funcții de supraveghere și control a măsurilor de securitate pe care furnizorii de servicii trebuie să le implementeze pentru a asigura un nivel adecvat de securitate a rețelelor și sistemelor lor informatice, de stabilire a unor practici comune în gestionarea incidentelor cibernetice și de coordonare operațională a situațiilor de criză, de cooperare și interacțiune la nivel național și internațional și de schimb de experiență cu organizații, state sau alte entități relevante la nivel european în primul rând;
- instituirea în cadrul autorității competente, a unei echipe de răspuns la incidentele de securitate cibernetică (CSIRT) cu competențe la nivel național care să exercite atribuții de monitorizare și analiză a amenințărilor cibernetice, vulnerabilităților și incidentelor cibernetice, de răspuns la

[15] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139408&lang=ro
[16] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141253&lang=ro

incidente cibernetice, de asigurare a schimbului de informații și coordonare a procesului de divulgare a vulnerabilităților;

- definirea cadrului general strategic și operațional de coordonare și cooperare dintre sectorul public și privat în domeniul securității cibernetice, inclusiv în ceea ce privește gestionarea crizelor, și aprobarea unui plan național de răspuns care să asigure pregătirea capacității de reacție și a recuperării în caz de incidente cibernetice și/sau crize de securitate cibernetică. În același context, legea cuprinde norme juridice primare care vor avea ca efect aprobarea de către Guvern a Strategiei naționale privind securitatea cibernetică și instituirea Consiliului coordonator în domeniul securității cibernetice;
- instituirea obligațiilor de a implementa măsuri de securitate de către furnizorii de servicii esențiale, privați și publici, pentru funcționarea economiei și a societății, care să asigure atingerea unui nivel minim comun de securitate a rețelelor și sistemelor informaționale și reziliența serviciilor, ceea ce implicit va avea ca efect pozitiv asupra creșterii nivelului de pregătire și de răspuns la incidentele și amenințările cibernetice;
- implementarea unui mecanism obligatoriu de raportare a incidentelor cibernetice cu impact semnificativ de către furnizorii de servicii, și crearea unui regim de notificare voluntară a incidentelor cibernetice de către orice categorii de persoane;
- crearea și asigurarea funcționării adecvate a mecanismelor de cooperare eficiente la nivel național și internațional, prin difuzarea de către autoritatea competentă întregii societăți și în mod deosebit entităților ce furnizează servicii în domenii critice, a informațiilor relevante, a avertizărilor și alertelor, precum și a celor mai bune practici internaționale;
- stabilirea unui mecanism de supraveghere și control de către autoritatea competentă a modului în care furnizorii de servicii implementează măsurile de securitate cibernetică și asigură raportarea incidentelor cibernetice cu impact semnificativ.

Legea privind securitatea cibernetică a fost adoptată de Parlament la data de 16 martie 2023 și publicată în Monitorul Oficial la data de 28 aprilie 2023. Odată cu publicarea legii a început curgerea termenelor de implementare a acesteia stabilite de art. 23. Astfel, până la data de 1 ianuarie 2025, data intrării în vigoare a legii, Guvernul urmează să realizeze un complex de măsuri organizatorice, normative și tehnice orientate spre punerea în aplicare a normelor legale, în mod special:

- aducerea legilor actuale în concordanță cu prevederile Legii privind securitatea cibernetică;
- adoptarea actelor normative subsidiare și aducerea în concordanță cu prevederile legii a cadrului normativ propriu;
- desemnarea/instituirea autorității competente, inclusiv a CSIRT național, asigurarea acesteia cu resurse, inclusiv financiare etc.

Până la intrarea în vigoare a Legii privind securitatea cibernetică, chestiunile privind asigurarea securității cibernetice sunt reglementate disparat în diverse legi și acte normative ale Guvernului.

Legea nr. 467/2003[17] cu privire la informatizare si resursele informaționale de stat (art.23) și **Legea nr. 71/2007[18] cu privire la registre** (art.24) reglementează, pe de o parte, responsabilitățile autorităților publice în asigurarea securității cibernetice a sistemelor și resurselor informaționale ale statului, iar pe de altă parte, responsabilitățile entităților, inclusiv private, în protecția informațiilor conținute de resursele și prelucrate de sistemele informaționale pe care le creează.

[17] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132933&lang=ro

[18] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131038&lang=ro

În același timp, cerințele de securitate pentru rețelele publice de comunicații electronice și serviciile de comunicații electronice accesibile publicului sunt prevăzute la articolele 21 și 22 din ***Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007***[19]. Această lege reglementează activitatea în domeniul comunicațiilor electronice civile a tuturor furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice, fie din sectorul public sau privat, și stabilește drepturile și obligațiile utilizatorilor. Legea nu se extinde la rețelele de comunicații speciale. Din punct de vedere al securității rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicațiile Electronice și Tehnologia Informației este responsabilă de implementarea măsurilor minime de securitate pe care toți furnizorii ar trebui să le implementeze. Agenția poate verifica și evalua măsurile stabilite de furnizori pentru a garanta securitatea și integritatea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice.

De asemenea, **Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate** are ca scop să faciliteze și să eficientizeze schimbul de date și interoperabilitatea în cadrul sectorului public, precum și între sectorul public și cel privat, în vederea creșterii calității serviciilor publice prestate, a creării noilor servicii publice electronice și a asigurării securității informaționale.

Pentru punerea în aplicare a acestor legi, Guvernul a aprobat:

- **Hotărârea Guvernului nr. 201/2017**[20] privind aprobarea cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică, care se adresează atât autorităților guvernamentale, cât și autorităților care nu intră în structura administrativă a Guvernului;
- **Hotărârea Guvernului nr. 482/2020**[21] privind aprobarea măsurilor necesare asigurării securității cibernetice la nivel guvernamental, care completează, în special, cu măsuri organizatorice decizia sus-menționată, dar numai pentru autoritățile și instituțiile publice care fac parte din structura administrativă guvernamentală;
- **Hotărârea Guvernului nr. 388/2022**[22] privind aprobarea Concepției Sistemului Informațional „Registrul de Stat al Incidentelor de Securitate Cibernetică", care este una dintre măsurile preliminare pentru stabilirea unei platforme informaționale pentru comunicarea strategică cu entitățile publice, precum și pentru asigurarea evidenței amenințărilor, vulnerabilităților în spațiul cibernetic și a incidentelor de securitate cibernetică identificate sau raportate.

Modelul organizațional actual de securitate cibernetică în Republica Moldova este reprezentat de autorități și instituții publice, aflate în structura administrativă a Guvernului sau în afara acesteia, cu un spectru divers de responsabilități cu incidență pe întregul eșichier de realizare a politicii de stat în domeniul securității cibernetice.

Consiliul Coordonator pentru Asigurarea Securității Informaționale a fost înființat prin Hotărârea Guvernului nr. 467/2022[23]. Acest organism colectiv, cu atribuții consultative și operaționale, a fost instituit pentru integrarea sistemică a entităților participante în spațiul informațional și susținerea unui nivel înalt de securitate informațională, inclusiv securitate cibernetică. Activitatea Consiliului se

[19] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133262&lang=ro

[20] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=98644&lang=ro

[21] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122272&lang=ro

[22] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132011&lang=ro

[23] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132064&lang=ro

concentrează pe patru niveluri: cibernetic, operațional, mass-media și civic-privat. Consiliul monitorizează activitatea persoanelor juridice de drept public și privat responsabile cu implementarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei securității informaționale. Activitatea consultativă se desfășoară la nivelul Consiliului între membrii constitutivi în cadrul ședințelor ordinare sau extraordinare, pe teme axate pe asigurarea securității informaționale și cibernetice. Activitatea operațională constă în finalizarea de către Consiliu a complexului de măsuri de reacție la pericole, riscuri și amenințări ale securității informaționale și cibernetice, implementarea acțiunilor necesare de către persoane juridice, atât publice, cât și private, la nivelul departamentului, interinstituțional, sectorial, intersectorial sau național, conform cadrului normativ care reglementează activitatea componentelor societății informaționale. Secretariatul Consiliului este asigurat de Cancelaria de Stat.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este autoritatea administrației publice centrale de specialitate responsabilă de realizarea politicii de stat în domeniile tehnologiei informației, societății informaționale, economiei digitale, securității cibernetice și guvernanței internetului. De asemenea, este autoritatea administrației publice centrale de specialitate responsabilă de realizarea politicii de stat în domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv elaborarea, coordonarea și monitorizarea politicilor privind gestionarea domeniului de nivel superior .md, precum și asigurarea evaluării conformității echipamentelor de comunicații electronice.

Agenția pentru Securitate Cibernetică este autoritate administrativă subordonată Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării care are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul securității cibernetice, în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice ale furnizorilor de servicii, care sunt esențiale pentru funcționarea societății și a statului. În același urmează să realizeze funcțiile de identificare și evidență a furnizorilor de servicii, de a superviza și controla respectarea cadrului normativ în domeniul securității cibernetice, de a coopera la nivel național și internațional în schimbul de informații referitoare la securitatea cibernetică, de a acționa ca punct unic de contact la nivel național, de a coordona echipele de răspuns la incidente cibernetice, de a oferi orientare metodologică și reglementare, precum și de a susține activitățile de cercetare și dezvoltare în acest domeniu.

Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică" **(STISC),** în subordinea Cancelariei de Stat, administrează, întreține și dezvoltă infrastructura informatică, sistemul de telecomunicații al autorităților administrației publice ca parte a rețelei speciale de comunicații și sistemele informaționale de stat, gestionează infrastructura cheilor publice (PKI) a Guvernului, precum și implementează politica de securitate cibernetică.[24] În cadrul STISC funcționează **CERT-Gov**[25]. CERT-Gov[26] este un CSIRT guvernamental, adică o echipă responsabilă numai pentru sisteme și rețele informatice de stat. Activitatea acestei entități se concentrează pe coordonare, formare și alte funcții administrative. În principiu, CERT-Gov acționează ca punct național de contact național „de facto", deoarece oficial la nivel juridico-normativ încă nu a fost stabilit un CERT național.

[24] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128904&lang=ro

[25] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122272&lang=ro

[26] https://stisc.gov.md/ro/cert-gov-md

Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică” (AGE), în subordinea Cancelariei de Stat este responsabilă pentru implementarea politicilor în domeniile de modernizare a serviciilor guvernamentale, și transformarea digitală a guvernării, gestionează platforma și serviciile electronice guvernamentale (MConnect, MPass, MSign, MPay etc). De asemenea, AGE are și responsabilități ce țin de asigurarea securității informației în autoritățile și instituțiile din sectorul public în procesul de e-Transformare a guvernării. AGE împreună cu partenerii săi ia măsuri juridice, organizatorice și tehnice complexe de garantare a securității informațiilor[27]. Conform regulamentului său de activitate, principalele responsabilități ale Agenției în domeniul securității cibernetice sunt auditul securității cibernetice în sectorul public, inclusiv monitorizarea implementării rezultatelor auditului securității cibernetice, cercetarea securității cibernetice, precum și supravegherea instituțiilor publice în ceea ce privește implementarea cerințelor minime de securitate.

Serviciul de Informații și Securitate (SIS) are un rol important în protejarea infrastructurii critice din țară, precum și a sistemelor speciale de telecomunicații[28]. Cu toate acestea, în prezent, SIS se concentrează pe securitatea fizică și mai puțin pe aspectele de securitate cibernetică. Potrivit pct. 115 din Strategia securității informaționale a Republicii Moldova pentru anii 2019-2024, Serviciul de Securitate și Informații are rolul principal în procesul de monitorizare și coordonare a implementării Strategiei securității informaționale și a Planului de acțiuni al acesteia.

Centrul pentru combaterea crimelor informatice al Inspectoratului Național de Investigații al **Inspectoratului General de Poliție** al Ministerului Afacerilor Interne este unitatea principală de investigare a criminalității informatice, însărcinată cu activități de investigație specială și de urmărire penală în materie de criminalitate informatică. Centrul este activ în furnizarea de asistență și îndrumare unităților de poliție locale în materie de criminalitate cibernetică și dovezi electronice. Centrul are un contract bilateral cu CERT-GOV pentru schimbul de informații privind incidentele cibernetice. Centrul cooperează, de asemenea, cu SIS și le oferă informații despre situația din spațiul cibernetic național.

Procuratura Generală are o secție specializată - Secția combaterea crimelor cibernetice, însărcinată cu investigarea și urmărirea penală a cazurilor de criminalitate informatică, cu investigarea întregului spectru de infracțiuni prevăzute de articolul 2-10 din Convenția de la Budapesta, precum și a infracțiunilor conexe împotriva sau cu utilizarea sistemelor informatice și a datelor.

Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației[29] (ANRCETI) este autoritatea publică centrală care reglementează activitatea în domeniile comunicațiilor electronice, tehnologiei informației și comunicațiilor poștale, asigură implementarea strategiilor de dezvoltare în aceste sectoare și supraveghează conformitatea furnizorilor de comunicații electronice și de servicii poștale cu legislația care reglementează aceste sectoare. Modul de organizare și funcționare a ANRCETI este stabilit de Guvern[30]. Cu toate acestea, această entitate este autonomă

[27] http://www.egov.md/en/about

[28] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129284&lang=ro

[29] https://en.anrceti.md/informatie_sumara

[30] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125209&lang=ro

față de Guvern în activitatea sa de reglementare. Potrivit legii, Agenția aprobă regulile[31] de implementare a măsurilor minime de securitate și integritate a rețelelor publice de comunicații electronice și/sau a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, precum și elaborează reglementări privind administrarea domeniului de nivel superior .md.[32]

Ministerul Apărării este implementatorul Strategiei Naționale de Apărare pentru anii 2018-2021. Strategia menționează și activități de apărare cibernetică. Armata moldovenească își dezvoltă însă doar propriile capacități defensive și CERT-ul său departamental pentru a-și proteja propriile rețele.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Prezentul proiect de hotărâre de Guvern va contribui la realizarea **obiectivul general** al întregului cadru normativ în domeniul securității cibernetice și anume de creștere a nivelului de reziliență cibernetică a furnizorilor de servicii, privați sau publici, asigurând un nivel ridicat de protecție a rețelelor și sistemelor informatice ale acestor furnizori utilizate în procesul de prestare a serviciilor lor.

Ca **obiective specifice** prezentului proiect de hotărâre de Guvern**,** care odată realizate vor contribui la atingerea obiectivului general enunțat mai sus, ținem să evidențiem următoarele:

- Elaborarea unei proceduri standardizate de identificare;
- Definirea criteriilor de eligibilitate pentru furnizorii de servicii;
- Stabilirea responsabilităților entităților implicate în procesul de identificare.

În același context, este necesar de evidențiat că un obiectiv convergent al contextului expus îl constituie necesitatea, având în vedere statutul de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană a Republicii Moldova, alinierii legislației naționale la legislația Uniunii Europene, transpunerea Directivei (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (*Directiva NIS 2*) având un caracter de prioritate națională în domeniul securității cibernetice.

3. Identificarea opţiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea respectivă presupune păstrarea status-quo-ului actual, fără asigurarea punerii în aplicare a Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică. În această situație nu va fi asigurată

[31] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119924&lang=ro

[32] https://en.anrceti.md/node/35

finalizarea constituirii cadrului juridico-normativ, care ar sta la baza stabilirii și asigurării funcționalității depline a modelului de guvernanță în domeniul securității cibernetice la nivel național și creșterii nivelului de reziliență cibernetică a furnizorilor de servicii și nu va fi asigurată executarea prevederilor legale din perspectiva responsabilității Guvernului.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea novațiilor și întregului spectru de soluţii/drepturi/obligaţii ce se doresc să fie aprobate

Proiectul de act normativ are ca obiectiv, pe de o parte, să asigure executarea prevederilor legale din perspectiva responsabilității Guvernului, iar, pe de altă parte, să finalizeze constituirea domeniului de aplicare a legii, definit de art. 3 al Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.

Temeiul juridic de adoptare a acestui act normativ este dat de prevederile art. 4 alin. (2) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică Legea menționată, limitele discreționare ale Guvernului în reglementarea procesului de identificare a furnizorilor de servicii esențiale fiind stabilite în particular de prevederile art. 3 și ale art. 4 din Legea nr. 48/2023.

Sub aspect conceptual Procesul de identificare propus în proiectul de act normativ în principiu constituie o sinergie a trei componente de bază: categoriile de furnizori de servicii care intră în domeniul de aplicare al legii, condițiile generale și criteriile specifice aplicabile și etapele procesului de identificare. Astfel, din perspectiva identificării, furnizorii de servicii, în funcție de tipul criteriilor care le sunt aplicabile în vederea identificării, pot fi divizați convențional în următoarele grupuri:

1) cei care vor intra în domeniul de aplicare al Legii în baza criteriului „regulii dimensiunii”, stipulate la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 48/2023;

2) cei care sunt nominalizați expres în textul legii (literele: a) – d), h) și i) ale alin. (2) din art. 3 al Legii nr. 48/2023);

3) cei care vor intra în domeniul de aplicare al legii în baza criteriilor stabilite de literele e) – g) din alin. (2) ale aceluiași art. 3 din Legea respectivă.

Convenționalitatea acestei separări rezidă în faptul că Agenția pentru Securitate Cibernetică deși, în faza inițială, va aplica condițiile generale și unul dintre criteriile specifice pentru identificarea persoanei juridice ca fiind furnizor de servicii, în practică Agenția va trebui să determine dacă furnizorul de servicii identificat în baza unui anumit criteriu specific este eligibil și conform altor criterii specifice, stabilite de art. 3 alin. (1) și (2) din Legea nr.48/2023.

Dacă în cazul primelor două grupuri, Agenția pentru Securitate Cibernetică, responsabilă de identificarea furnizorilor de servicii, va dispune de informații primare autentice, disponibile în resursele informaționale de stat, în baza cărora va putea determina cercul de persoane juridice care vor intra în sfera de reglementare a legii respective, în cazul celei de-a treia categorii sunt necesare instrumente suplimentare care ar permite atât asigurarea veridicității rezultatelor procesului de identificare (trebuie identificate entitățile și serviciile care într-adevăr necesită o protecție deosebită, dată fiind caracterul critic al acestora pentru susținerea unor activități economice sau sociale vitale), cât și excluderea unor potențiale situații în care prevederile normative sunt interpretate eronat de părțile implicate. Astfel, în

proiect au fost incluse prevederi care oferă Agenției suficiente pârghii pentru evaluarea veridicității informațiilor și datelor furnizate de autoritățile și instituțiile publice.

Instrumentele suplimentare necesare pentru identificarea entităților din grupul al treilea sunt:

1) Lista serviciilor esențiale – pentru identificarea furnizorilor de servicii care sunt singurul prestator al unui serviciu care este esențial pentru susținerea unor activități societale și economice critice (art. 3 alin. (2) lit. e) – criteriul „singularității furnizorului”);

2) Valorile de prag - pentru determinarea:

a) impactului semnificativ asupra ordinii publice, a securității publice sau a sănătății publice, produs de perturbarea serviciului prestat de furnizorul de servicii (art. 3 alin. (2) lit. f) – criteriul „perturbării serviciului”);

b) riscului sistemic semnificativ, generat de perturbarea serviciului, în special în sectoarele în care această perturbare ar putea avea un impact transfrontalier (art. 3 alin. (2) lit. f) – criteriul „perturbării serviciului”);

c) importanței furnizorului de servicii, la nivel național sau regional pentru sectorul ori tipul de servicii respective sau pentru alte sectoare interdependente (art. 3 alin. (2) lit. g) criteriul „criticalității furnizorului de servicii”);

Sub aspect structural și de conținut proiectul de act normativ cuprinde partea dispozitivă a hotărârii Guvernului și 3 anexe:

1) Lista sectoarelor și subsectoarelor critice, a tipurilor și categoriilor de furnizori de servicii - anexa nr. 1;

2) Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii - anexa nr. 2;

3) Regulamentul privind modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii - anexa nr. 3.

Partea dispozitivă cuprinde un set de sarcini pentru ministerele, alte autorități administrative centrale, Cancelaria de Stat, în cooperare cu autoritățile de reglementare orientate spre implementarea prevederilor hotărârii.

Anexa nr. 1 la proiectul de hotărâre conține Lista sectoarelor și subsectoarelor critice și a tipurilor și categoriilor de furnizori de servicii. Lista respectivă a fost elaborată în perspectivă comparativă, dintre prevederile legislației naționale și celei europene, în ce privește domeniile critice de intervenție și tipologia viitorilor furnizori de servicii. Actul UE care a stat la baza elaborării acestei liste este Directiva NIS2. Anexe nr. 1 și nr.2 la această Directivă listează sectoarele și subsectoarele de importanță critică și stabilesc tipologia furnizorilor de servicii corespunzătoare acestor sectoare și subsectoare. Varietatea sectoarelor și subsectoarelor, de rând cu specificul acestora, în ceea ce ține de reglementarea statutului și activității potențialilor furnizori de servicii, a necesitat o cunoaștere de specialitate a domeniilor, mai ales din punct de vedere practic, cunoaștere care este proprie specialiștilor din cadrul ministerelor de ramură și, eventual, a autorităților regulatorii. Reieșind din aceasta, Lista respectivă a fost supusă unor consultări preliminare cu autoritățile publice relevante.

Este important de relevat că Lista respectivă constituie în esență unul dintre principalele instrumente pentru Agenția pentru Securitate Cibernetică în procesul de identificare a furnizorilor de servicii. Astfel, sectoarele, subsectoarele critice și tipurile de furnizori sunt, de rând cu elementele calificative ale furnizorului de servicii, reflectate în definiția acestuia (art. 2 din Legea nr. 48/2023), condițiile generale pentru ca o persoană juridică să poată fi identificată ca fiind furnizori de servicii și, implicit să intre în domeniul de aplicare al Legii nr 48/2023 privind securitatea cibernetică. Din perspectiva procesului de identificare aceste condiții au un caracter general, deoarece sunt aplicabile tuturor categoriilor de potențiali furnizori de servicii pentru a fi eligibili.

În Anexa nr. 2 este dat Regulamentul cu privire la identificarea furnizorilor de servicii care descrie procedura de identificare, inclusiv responsabilitățile persoanelor implicate și interacțiunea dintre acestea, modul, instrumentele și mecanismele de aplicare a condițiilor de eligibilitate a furnizorilor de servicii stabilite de Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.

În capitolul I al acestui regulament sunt date obiectul de reglementare, unele noțiuni și definițiile acestora și principiile care guvernează procesul de identificare. Cu excepția noțiunii de serviciu esențial, care este preluată din Directiva REC , noțiunile sunt preluate din Directiva NIS2. Rațiunea preluării acestora rezidă nu doar în necesitatea armonizării cadrului normativ național cu cel al UE, ci și în utilitatea practică pe o vor avea aceste noțiuni pentru procesul de identificare din punctul de vedere al calificării statutului unei persoane juridice ca fiind unul care corespunde condițiilor generale și criteriilor specifice stabilite de lege și de regulament. Cu atât mai mult că aceste noțiuni nu sunt definite de legislația națională.

Capitolul II este dedicat descrierii procedurale a procesului de identificare și cuprinde 6 secțiuni, fiecare dintre acestea având ca obiectiv descrierea unor componente distincte ale procesului de identificare în funcție de condițiile și criteriile de eligibilitate și de grupurile de persoane juridice care urmează a fi supuse acestui proces și în final desemnate ca furnizori de servicii.

Secțiunea a I-a conține prevederi generale aplicabile întregului proces, care reglementează interacțiunea Agenției cu persoana juridică supusă procesului de identificare și interacțiunea Agenției cu autoritățile publice și instituțiile publice deținătoare de informații oficiale cu privire la aceste persoane juridice, informații necesare pentru determinarea situației în vederea aplicării condițiilor și criteriilor de identificare. De asemenea, această secțiune definește care sunt condițiile generale de eligibilitate a unei persoane juridice ca furnizor de servicii. În principiu aplicarea acestor condiții generale constituie o etapă inițială a procesului de identificare. Odată stabilit cercul de persoane juridice înregistrate în Republica Moldova, care activează în sectoarele și subsectoarele critice și corespund tipologiei date în anexa nr. 1 al proiectului de hotărâre, Agenția va trece la etapa ulterioară, în care va aplica criteriul dimensiunii.

Secțiunea a II-a stabilește modul de identificare a persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii în baza criteriului specific al dimensiunii persoanei juridice. Adică din cercul de persoane juridice care corespund condițiilor generale date la pct. 18 din proiectul regulamentului, Agenția va determina care dintre aceste persoane juridice corespund cel puțin criteriilor întreprinderii mijlocii. Aceste criterii sunt stabilite la art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, potrivit criteriului dimensiunii vor fi desemnate ca furnizori de servicii persoanele juridice care corespund condițiilor generale stabilite la pct. 19 din proiectul regulamentului și au cel puțin un număr egal sau mai mare de 50 de angajați și realizează o cifră anuală de afaceri egală

sau mai mare de 50 de milioane de lei sau dețin active totale egale sau mai mari de 50 de milioane de lei.

Persoanele juridice care nu au fost eligibile în baza condițiilor generale combinate cu criteriul dimensiunii, urmează a fi supuse, conform următoarelor secțiuni, evaluării dacă sunt eligibile potrivit unor criterii specifice.

Secțiunea a III-a descrie procedura de identificare a furnizorilor de servicii în baza așa-numitului criteriu al mențiunii exprese în lege a tipului persoanei juridice sau tipului de serviciu furnizat. Această categorie de entități sunt enumerate la art. 3 alin. (2) literele a) – d) și h) din Legea nr. 48/2023. Pentru realizarea procesului de identificare în baza acestui criteriu Agenția va trebui să interacționeze cu Serviciul de Informații și Securitate, cu Agenția Națională pentru Reglementare în Tehnologia Informației și Comunicații și cu Instituția publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, pentru schimbul de informații din resursele informaționale de stat, necesare pentru identificarea persoanelor juridice respective.

Secțiunea a IV-a cuprinde normele juridice de identificare a persoanelor juridice în calitate de furnizori de servicii în baza criteriului unicității prestatorului unui serviciu esențial.

După cum s-a menționat mai sus instrumentul suplimentar pentru aplicarea acestui criteriu constituie Lista serviciilor esențiale corespunzătoare sectoarelor, subsectoarelor și tipurilor de furnizori de servicii prevăzute în anexa nr.1 la prezenta hotărâre de Guvern, dată în anexa nr. 1 la proiectul de Regulament

În contextul actual, (întârzierea procesului de armonizare a legislației la Directiva REC, lipsa unor evaluări ale riscurilor la nivel național, intersectorial, sectorial sau subsectorial), această listă a fost construită, exclusiv în scopurile procesului de identificare în baza Legii securității cibernetice, pe baza Listei neexhaustive a serviciilor esențiale, stabilită, în temeiul articolului 5 alineatul (1) din Directiva menționată mai sus, prin Regulamentul delegat al UE 2023/2450. Această abordare este una care corespunde abordării conform principiului complementarității, sugerate în considerentul (24) al preambulului la Directiva REC: „Este important ca statele membre să se asigure că cerințele prevăzute în prezenta directivă și în Directiva (UE) 2022/2555 sunt puse în aplicare în mod complementar și că entitățile critice nu sunt supuse unei sarcini administrative mai mari decât cea necesară pentru a atinge obiectivele prezentei directive și pe cele ale directivei menționate.”

Lista serviciilor esențiale este, de asemenea, un „filtru” succesiv regulii dimensiunii în procesul de identificare a persoanei juridice ca fiind furnizor de servicii esențiale, atunci când entitatea este singurul furnizor al unui astfel de serviciu și nu se califică ca fiind furnizor de servicii în rezultatul aplicării criteriului dimensiunii.

Secțiunile a V-a și a VI-a urmează să reglementeze procedura specifică aplicării criteriilor perturbării serviciului esențial prestat de furnizorul de servicii și caracterului critic al persoanei juridice. Instrumentul definitoriu pentru aceste criterii sunt valorile de prag. Acestea sunt necesare pentru determinarea impactului semnificativ, al riscului sistemic semnificativ și a importanței entității, care, la rândul lor vor permite aplicarea criteriilor respective. Din această perspectivă în coloana a treia a tabelului de la anexa nr. 3 la proiectul Regulamentului au fost stabiliți indicatorii care caracterizează persoanele juridice de tipul celor menționate în anexa respectivă. Acești indicatori în combinație cu

valorile de prag corespunzătoare și cu condițiile generale de eligibilitate vor permite Agenției determinarea entităților care urmează să intre în sfera de aplicare a Legii privind securitatea cibernetică.

Capitolele III și IV urmează să reglementeze aspecte privind modificarea datelor de evidență a furnizorului de servicii și cazurile de încetare a calității de furnizor de servicii. Astfel se instituie obligația furnizorilor de servicii să informeze Agenția despre orice modificare a datelor și informațiilor care au stat la baza identificării în calitate de furnizor de servicii în termen de cel mult 3 zile lucrătoare din data survenirii modificărilor. Această obligație decurge din funcția de evidență cu care este învestită Agenția prin lege. Totuși, Agenția asigură operarea modificărilor corespunzătoare din oficiu dacă datele și/sau informațiile despre modificare sunt disponibile în resursele informaționale de stat. Potrivit proiectului Regulamentului, încetarea calității de furnizor de servicii are loc atunci când persoana juridică nu mai corespunde condițiilor generale de eligibilitate și nici unui criteriu specific în baza căruia a fost identificată în calitate de furnizor de servicii conform secțiunilor II – VI ale capitolului II proiectul Regulamentului. Aceasta presupune că Agenția în prealabil emiterii deciziei de încetare a calității de furnizor de servicii trebuie să evalueze atotcuprinzător situația cu privire la acesta din perspectiva eligibilității conform tuturor condițiilor și criteriilor, nu doar din perspectiva criteriului specific aplicat la identificarea inițială.

În anexa nr. 3 la proiectul de hotărâre se propune aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire, ținere și actualizare a Listei furnizorilor de servicii. Articolul 4 alin. (1) din Legea securității cibernetice pune în sarcina Agenției întocmirea și ținerea listei furnizorilor de servicii, care cuprinde cel puțin tipul, categoria furnizorului de servicii și sectorul și subsectorul critice în care prestează serviciul respectiv și asigurarea, ori de câte ori este necesar, însă nu mai rar decât o dată la doi ani, a actualizării listei respective. La rândul său Guvernul, potrivit art. 4 alin. (2) urmează să reglementeze modul de întocmire, ținere și actualizare a acestei liste. Astfel, regulamentul respectiv urmează să reglementeze aspecte generale cu privire la structura și conținutul Listei respective, activitățile administrative desfășurate de Agenția pentru Securitate Cibernetică în vederea întocmirii, actualizării și excluderii din Listă, precum și orice alte operațiuni conexe.

4. Analiza impacturilor opţiunilor

a) Expuneți efectele negative şi pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Lipsa unei intervenții din partea statului ar putea fi tradusă în următoarele efecte sau consecințe nefavorabile:

- Imposibilitatea identificării corecte a furnizorilor de servicii.
- Consecințe negative asupra rezilienței cibernetice a entităților din cauza absenței unui cadru normativ adecvat pentru supravegherea securității cibernetice.
- Nerespectarea obiectivelor de securitate națională.
- Creșterea costurilor guvernamentale pentru atingerea obiectivelor strategice.

b[1]) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

<u>Beneficii</u>

- **Consolidarea securității cibernetice**: Soluția propusă va îmbunătăți securitatea cibernetică prin detectarea și blocarea eficientă a atacurilor, protejând datele și informațiile sensibile și asigurând reacții rapide.
- **Protecția informațiilor și a drepturilor utilizatorilor**: Implementarea soluției va spori protecția informațiilor personale și a drepturilor utilizatorilor, prevenind accesul neautorizat și utilizarea abuzivă a datelor.
- **Reducerea costurilor asociate incidentelor cibernetice:** Soluția va reduce riscurile și costurile financiare legate de incidentele cibernetice, cum ar fi pierderile de date și daunele reputaționale, economisind astfel resursele necesare pentru recuperare și remediere.
- **Îmbunătățirea încrederii și reputației**: O securitate cibernetică mai puternică va crește încrederea utilizatorilor și clienților în mediul privat și stat, consolidând reputația acestora.
- **Siguranța infrastructurii critice**: Soluția va proteja infrastructura critică, cum ar fi rețelele energetice, sistemul bancar și transportul, reducând riscul de întreruperi majore și asigurând continuitatea serviciilor vitale.
- **Stimularea inovării și cercetării**: Implementarea soluției va impulsiona inovația și cercetarea în domeniul securității cibernetice, contribuind la dezvoltarea economică și colaborarea internațională.
- **Protejarea mediului înconjurător**: Soluția poate contribui indirect la protecția mediului prin prevenirea situațiilor excepționale și reducerea consumului excesiv de resurse și a deșeurilor electronice.

Costuri

Implementarea obligațiilor normative stabilite în proiectul de hotărâre de Guvern care însoțește prezenta analiză de impact generează costuri administrative ce urmează a fi suportate de către agenții economici. În vederea estimării costurilor administrative pe care agenții economici trebuie să le suporte pentru a se conforma obligațiilor informaționale impuse prin prezentul proiect de hotărâre de Guvern este utilizată Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 307/2016.

Astfel, în sensul Metodologiei menționate supra, obligația informațională generată pentru agenții economici de noile prevederi normative, în calitatea lor de furnizorii de servicii, indiferent de sectorul, subsectorul, tipul sau categoria acestora este examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare.

În același timp, ținând cont de faptul că datele disponbile cu privire la salariul mediu nu este dezagregat pentru fiecare sector sau subsector, calculele estimative cu privire la potențialul cost administrativ ce urmează a fi suportat de un agent economic dintr-un sector sau subsector va fi calculat în limita datelor disponibile în Banca de date statistice a Biroului Național de Statistică și datele prezentate autoritățile publice.

Pentru sectoarele și subsectoarele în care lipsesc date cu privire la salariul mediu, costul administrativ va fi determinat în baza salariului mediu pe economie.

În continuare se prezintă potențialul cost administrativ la nivel de sector sau subsector, respectând formula dată de Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 307/2016:

Sectorul: **Energetică**

Subsector: **Energie electrică**

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	148,8	446,4	0,0	**446,4**			**446,4**	**446,4**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	116,3	1190,4	0,0	**1190,4**			**1190,4**	**1190,4**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	116,3	1190,4	0,0	**1190,4**			**1190,4**	**1190,4**
			TOTAL									**2,827.2**

Subsector: **Încălzire centralizată și răcire centralizată**

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	118	354	0,0	**354**			**354**	**354**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	118	944	0,0	**944**			**944**	**944**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	118	944	0,0	**944**			**944**	**944**
			TOTAL									**2,242.0**

Subsector: **Piața produselor petroliere**

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		

Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	75,2	225,6	0,0	**225,6**			**225,6**	**225,6**
			Pregătirea observațiilor pe marginea notificării	8,0	75,2	601,6	0,0	**601,6**			**601,6**	**601,6**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	75,2	601,6	0,0	**601,6**			**601,6**	**601,6**
			TOTAL									**1,428.8**

Subsector: **Gaze naturale**

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	116.8	350,4	0,0	**350,4**			**350,4**	**350,4**
			Pregătirea observațiilor pe marginea notificării	8,0	116,8	934,4	0,0	**934,4**			**934,4**	**934,4**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	116,8	934,4	0,0	**934,4**			**934,4**	**934,4**
			TOTAL									**2,219.2**

Sectorul: **Transport.**

Subsector: **Transport feroviar, transport rutier** (conform BNS: transporturi terestre și transporturi prin conducte).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	61,3	183,9	0,0	**183,9**			**183,9**	**183,9**
			Pregătirea observațiilor pe marginea notificării	8,0	61,3	490,4	0,0	**490,4**			**490,4**	**490,4**

		informațiilor primare	Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	61,3	490,4	0,0	**490,4**			**490,4**	**490,4**
			TOTAL									**1,164.7**

Subsector: **Transport aerian.**

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	239,1	717,3	0,0	**717,3**			**717,3**	**717,3**
			Pregătirea observațiilor pe marginea notificării	8,0	239,1	1912,8	0,0	**1912,8**			**1912,8**	**1912,8**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	239,1	1912,8	0,0	**1912,8**			**1912,8**	**1912,8**
			TOTAL									**4,542.9**

Sectorul: **Bancar, infrastructuri ale pieței financiare** (conform BNS: Activități financiare și de asigurări).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	148,3	444,9	0,0	**444,9**			**444,9**	**444,9**
			Pregătirea observațiilor pe marginea notificării	8,0	148,3	1186,4	0,0	**1186,4**			**1186,4**	**1186,4**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	148,3	1186,4	0,0	**1186,4**			**1186,4**	**1186,4**
			TOTAL									**2,817.7**

Sectorul: **Sănătății** (conform BNS: Activități referitoare la sănătatea umană).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	102,6	307,8	0,0	**307,8**			**307,8**	**307,8**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	102,6	820,8	0,0	**820,8**			**820,8**	**820,8**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	102,6	820,8	0,0	**820,8**			**820,8**	**820,8**
			TOTAL									**1,949.4**

Sectorul: **Alimentare cu apă și canalizare** (conform MIDR: **Infrastructura de apă și sanitație**).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	75,5	225,5	0,0	**225,5**			**225,5**	**225,5**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	75,5	601,5	0,0	**601,5**			**601,5**	**601,5**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	75,5	601,5	0,0	**601,5**			**601,5**	**601,5**
			TOTAL									**1,428.5**

Sectorul: **Administrație publică** (conform BNS: Administrație publică și apărare).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	95,1	285,3	0,0	**285,3**			**285,3**	**285,3**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	95,1	760,8	0,0	**760,8**			**760,8**	**760,8**

		informațiilor primare	Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	95,1	760,8	0,0	**760,8**			**760,8**	**760,8**
			TOTAL									**1,806.9**

Sectorul: **Servicii poștale și de curierat** (conform BNS: Activități de poștă și de curier).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	56,7	170,1	0,0	**170,1**			**170,1**	**170,1**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	56,7	453,6	0,0	**453,6**			**453,6**	**453,6**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	56,7	453,6	0,0	**453,6**			**453,6**	**453,6**
			TOTAL									**1,077.3**

Sectorul: **Gestionarea deșeurilor** (conform MM: colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	65,8	197,4	0,0	**197,4**			**197,4**	**197,4**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	65,8	526,4	0,0	**526,4**			**526,4**	**526,4**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	65,8	526,4	0,0	**526,4**			**526,4**	**526,4**
			TOTAL									**1,250.2**

Sectorul: **Fabricarea, producția și distribuția de substanțe chimice** (conform MM: fabricarea substanțelor și a produselor chimice).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	61	183	0,0	**183**			**183**	**183**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	61	488	0,0	**488**			**488**	**488**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	61	488	0,0	**488**			**488**	**488**
			TOTAL									**1,159.0**

Sectorul: **Fabricare.**

Subsector: **Fabricarea computerelor și a produselor electronice și optice** (conform BNS: Fabricarea calculatoarelor șo a produselor electronice si optice).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	90,3	270,9	0,0	**270,9**			**270,9**	**270,9**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	90,3	722,4	0,0	**722,4**			**722,4**	**722,4**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	90,3	722,4	0,0	**722,4**			**722,4**	**722,4**
			TOTAL									**1,715.7**

Subsector: **Fabricarea echipamentelor electrice** (conform BNS: Fabricarea echipamentelor electrice).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		

Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	68,9	206,7	0,0	**206,7**			**206,7**	**206,7**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	68,9	551,2	0,0	**551,2**			**551,2**	**551,2**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	68,9	551,2	0,0	**551,2**			**551,2**	**551,2**
			TOTAL									**1,309.1**

Subsector: **Fabricarea altor mașini și echipamente n.c.a.** (conform BNS: Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	76,4	229,2	0,0	**229,2**			**229,2**	**229,2**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	76,4	611,2	0,0	**611,2**			**611,2**	**611,2**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	76,4	611,2	0,0	**611,2**			**611,2**	**611,2**
			TOTAL									**1,451.6**

Subsector: **Fabricarea autovehiculelor, remorcilor și semiremorcilor** (conform BNS: Fabricarea autovehiculelor, a remorcilor și semiremorcilor).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	87,8	263,4	0,0	**263,4**			**263,4**	**263,4**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	87,8	702,4	0,0	**702,4**			**702,4**	**702,4**

		informațiilor primare	Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	87,8	702,4	0,0	**702,4**			**702,4**	**702,4**
			TOTAL									**1,668.2**

Alte sectoare (în baza salariului mediu pe economie).

Acte normative	Autorități implicate	Descrierea obligației informaționale	Activități administrative	Timp, ore	Tarif, lei/oră	Preț, lei	Achiziții, lei	**Preț total, lei**	Numărul de agenți economici	Frecvența, număr pe an	**Cantitate, număr pe an**	**Costuri administrative totale, lei**
1	2	3	4	5	6	7=5x6	8	**9=7+8**	10	11		
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică (art.4)	Agenția pentru Securitate Cibernetică	Examinarea notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și prezentarea informațiilor primare	Familiarizarea cu obligația informațională	3,0	82,0	246,0	0,0	**246,0**			**246,0**	**246,0**
			Pregătirea obervațiilor pe marginea notificării	8,0	82,0	656,0	0,0	**656,0**			**656,0**	**656,0**
			Prezentarea informațiilor solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică	8,0	82,0	656,0	0,0	**656,0**			**656,0**	**656,0**
			TOTAL									**1,558.2**

Părțile interesate care pot fi afectate pozitiv sau negativ de aceste costuri și beneficii includ:

- ***Mediul de afaceri***: Va beneficia de securitate cibernetică îmbunătățită și reducerea riscurilor asociate atacurilor cibernetice.
- ***Utilizatori și consumatori***: Vor beneficia de o protecție mai bună a informațiilor personale și drepturilor.
- ***Autorități publice:*** Vor beneficia de o îmbunătățire a cadrului instituțional și a capacităților de gestionare a riscurilor cibernetice.
- ***Cetățenii***: Vor beneficia de o mai mare securitate cibernetică și protecție a datelor.

b[2]) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu este cazul.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Există riscul implementării lente a prevederilor hotărârii Guvernul din motivul domeniului nou de reglementare, drept urmare, unele problemele existente riscând să-și păstreze actualitatea pentru o anumită perioadă de timp.

Un alt risc este insuficiența resurselor umane calificate și informațiilor calitative primare furnizate de autoritățile și instituțiile publice responsabile.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Conform estimărilor prezentate la capitolul 4, b[1]) din prezenta analiză de impact, cu privire la costurile administrative care urmează a fi suportate de agenții economici, acestea în principiu urmează a fi suportate o singură dată, la examinarea notificării notificărilor privind intenția de desemnare în calitate de furnizor de servicii și/sau prezentarea informațiilor necesare în adresa Agenției pentru Securitate Cibernetică.

În funcție de nivelul de salarizare în sectorul sau subsectorul în care activează furnizorul de servicii, acest cost poate varia de la 1077 lei (sectorul servicii poștale și curierat), până la 4542,9 lei (sectorul transport aerian).

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Prezenta inițiativă normativă completează cadrul general și special în domeniul securității cibernetice, aducând beneficii prin protejarea datelor și informațiilor sensibile, ceea ce va spori încrederea în sectorul privat și public. Reducerea costurilor asociate cu incidentele cibernetice este esențială, economisind sume semnificative și protejând infrastructura critică. De asemenea, securitatea cibernetică consolidată va stimula inovația și cercetarea, aducând noi tehnologii și soluții, generând oportunități economice și consolidând poziția Republicii Moldova în acest domeniu. Costurile administrative necesare pentru respectarea prevederilor acestei inițiative sunt nesemnificative în raport cu beneficiile obținute.

5. Implementarea şi monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Proiectul de hotărâre a Guvernului este elaborat în scopul implementării prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, în special a art. 3 și art. 4.

Pentru implementarea prevederilor proiectului nu vor fi necesare aprobarea unor acte normative noi sau modificarea celor existente, precum și nu va fi necesară crearea sau modificarea autorităților sau instituțiilor existente. Prevederile proiectului de act normativ asigură în principiu reglementarea

procedurii de identificare fără să aducă atingere unor acte normative deja în vigoare și instituie norme juridice compatibile cu normele deja instituite la nivelul cadrului normativ guvernamental.

Totuși, pentru implementarea prevederilor proiectului, Agenția pentru Securitate Cibernetică urmează să întreprindă un set de acțiuni cu caracter operațional. Una dintre acestea ar putea fi implementarea unor soluții de tehnologie a informației și comunicații, menite să optimizeze procesul de identificare a furnizorilor de servicii, să faciliteze interacțiunea Agenției cu persoanele juridice supuse procesului de identificare, precum și să automatizeze evidența persoanelor juridice identificate în calitate de furnizor de servicii în Lista acestora. Aceste acțiuni de ordin operațional ar putea genera în conformitate cu cadrul normativ privind sistemele și resursele informaționale de stat și cel cu privire la registre, adoptarea unor acte, inclusiv normative, dacă soluțiile respective tehnico-tehnologice vor fi implementate în activitatea de identificare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Pentru inițiativa normativă care însoțește prezenta analiză de impact, monitorizarea urmează a fi realizată în baza următorilor indicaotori de performanță:

- Identificarea tuturor furnizorilor de servicii;
- Întocmirea listei furnizorilor de servicii;
- Ținerea în stare de actualitate a furnizorilor de servicii;
- Crearea platformelor și soluțiilor tehnico-tehnologice sau de altă natură care să permită autoidentificarea furnizorilor de servicii.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată şi evaluată opţiunea

Similar cu cadrul de monitorizare și obiectivele prezentei analize de impact, care sunt direct corelate cu Legea nr. 48/2023 și legislația conexă, efectele resimțite pentru prezentul proiect de hotărâre de Guvern sunt la fel direct corelate cu efectele legii de bază.

Astfel, într-o primă etapă evaluarea performanței implementării prevederilor cadrului normativ vor fi determinate de perioada tranzitorie de după intrarea în vigoare a Legii (aproximativ 6 luni).

Într-o etapă ulterioară, care începe cu aprobarea de către Guvern a Strategiei naționale de securitate cibernetică și a programului pentru implementarea acesteia, indicatorii de performanță în baza cărora se va evalua modul și gradul de implementare a inițiativei în speță, inclusiv în vederea evaluării creșterii rezilienței cibernetice și a nivelului de asigurare a securității rețelelor și sistemelor informatice la nivel național, vor constitui indicatorii de monitorizare și evaluare stabiliți în documentul respectiv de politici.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părţi (grupuri) interesate în intervenţia propusă

Cercul de subiecți interesați în intervenția propusă poate fi grupat în următoarele categorii:

1. ***Guvernul și autoritatea administrației publice centrale de specialitate responsabilă de realizarea politicii de stat în domeniul securității cibernetice*** – din perspectiva, pe de o parte,

a necesității instituirii unui mecanism instituțional și organizațional viabil de implementare a politicii de stat în domeniul securității cibernetice, în vederea asigurării rezilienței cibernetice a cercului de subiecți care cad sub incidența actului normativ, iar, pe de altă parte – necesitatea armonizării cadrului normativ național;

2. ***Persoanele juridice de drept public***, inclusiv ***autoritățile administrației publice locale*** – categorie care prin efectul legii sunt identificate furnizori esențiali sau importanți de servicii;
3. ***Persoanele juridice de drept privat, inclusiv întreprinderile de stat,*** care cad sub incidența prevederilor proiectului de act normative;
4. ***Utilizatorii finali ai serviciilor*** prestate de furnizorii de servicii, esențiali sau importanți, din perspectiva interesului pe care îl au în creșterea calității serviciilor de care beneficiază, în mod special din punctul de vedere al securității și protecției datelor cu caracter personal.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părţilor

După finalizarea elaborării proiectului, analiza de impact, proiectul de act normativ propriu-zis urmează a fi supuse unor consultări preliminare cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Ulterior, potrivit prevederilor art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și în conformitate cu procedurile stabilite de Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul de act normativ și analiza de impact urmează a fi transmise pentru examinare în cadrul Ședinței secretarilor generali, cu scopul înregistrării oficiale a proiectului de către Cancelaria de Stat și, în cazul susținerii, lansării acestuia în avizări și consultări publice oficiale. Proiectul și analiza de impact urmează a fi lansate în consultări publice, publicate pe portalul particip.gov.md, inclusiv consultate suplimentar cu persoanele ce vor fi vizate de proiectul propus, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

c) Expuneți succint poziţia fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului şi/sau intervenţia propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Poziția fiecărei entități consulate urmează a fi analizată după consultarea publică a documentului de analiză a impactului și a proiectului de act normativ propus.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	**Punctaj atribuit**		
	Opțiunea propusă	*Opțiunea alterativă 1*	*Opțiunea alterativă 2*
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	-1		
povara administrativă	-1		
fluxurile comerciale și investiționale	0		

competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	+1		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	+1		

accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		

riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b[1]) și, după caz, b[2]), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul de act normativ
Nota de fundamentare la proiectul de lege